

Vergaderstukken

December 2023

Ten behoeve van de bijeenkomst van de ledenvergadering van de NBA te houden op maandag 11 december 2023, aanvang 16.00 uur

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

The logo for the Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) features a solid orange horizontal bar above the letters "NBA" in a bold, orange, sans-serif font.

NBA

December 2023

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Nederland rekt op zijn accountants.

De leden van de Koninklijke NBA vormen een brede, pluriforme beroepsgroep van ruim 22.000 professionals werkzaam in de openbare accountantspraktijk, bij de overheid, als intern accountant en in het management van organisaties. Integriteit, objectiviteit, deskundigheid en zorgvuldigheid, geheimhouding en professioneel gedrag zijn essentiële waarden voor iedere accountant. De Koninklijke NBA helpt accountants hun cruciale rol in de maatschappij te vervullen, nu en in de toekomst.

Dit document bevat bladwijzers, hyperlinks en navigatiebuttons

 Adobe Acrobat bladwijzers - toetsencombinatie "Ctrl-b"

 Tekst is een interne document- of externe hyperlink

 Naar inhoudsopgave

 Vorige pagina

 Volgende pagina

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
I. Agenda Ledenvergadering	6
II. Toelichting op de agenda	8
4. Ontwerpverordeningen	9
5. Jaarplan	21
6. Begroting	22
7. Herbenoeming van de voorzitter	23
III. Notulen	25
IV. Ontwerpverordeningen	39
A. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Wijzigingsverordening ViO 2023 Fees/NAS)	40
B. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Wijzigingsverordening ViO 2023 Group audits)	44
C. Ontwerp-Contributieverordening 2024	45
V. Begroting	47

I. Agenda Ledenvergadering

Agenda voor de bijeenkomst van de ledenvergadering van de NBA d.d. 11 december 2023

1. Opening en inleidend woord van de voorzitter
2. Mededelingen en ingekomen stukken
3. Notulen
Het vaststellen van de notulen van de bijeenkomst van de ledenvergadering d.d. 12 juni 2023
4. Ontwerpverordeningen
Het vaststellen van de in de vergaderstukken opgenomen ontwerpverordeningen
  - a. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Wijzigingsverordening ViO 2023 Fees/NAS)
  - b. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Wijzigingsverordening ViO 2023 Group audits)
  - c. Ontwerp-Contributieverordening 2024
5. Jaarplan 2024
Het bespreken van het jaarplan 2024
6. Begroting 2024
Bespreken van de prognose 2023 en het vaststellen van de begroting 2024
7. Herbenoeming van de voorzitter
8. Rondvraag
9. Sluiting

II. Toelichting op de agenda

4. Ontwerpverordeningen

A. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Wijzigingsverordening ViO 2023 FEES/NAS)

Algemeen

Inleiding

De Wijzigingsverordening ViO 2023 wijzigt de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). Het gaat om verschillende wijzigingen:

- een wijziging van de artikelen 10, 16, 17, 18, 18a, 20, 20a, 21, 22a, 22b, 23, 25a en 25b. Deze wijzigingen hangen samen met wijzigingen van de IESBA Code of Ethics;
- wijzigingen van de artikelen 31, 32, 38, 38a, 48c en definities controledienst en opdrachtpartner.

Na deze wijziging regelt de ViO voor de Nederlandse situatie wat de International Code of Ethics for Professional Accountants (Code of Ethics) 3 internationaal hierover regelt. Daarbij wordt vastgehouden aan de bestaande uitgangspunten van de ViO. Waar nodig of gewenst gezien de Nederlandse situatie wijkt de ViO hiervan af.

Artikelgewijs

Deze wijzigingsverordening bestaat uit drie artikelen die de ViO wijzigen. In artikel III staat de aanbevolen citeertitel van deze wijzigingsverordening.

Artikel I

Onderdeel A

In artikel 16 lid 4 was de definitie van controledienst opgenomen. Omdat het begrip controledienst na invoering van de wijzigingen ook in artikel 22b ViO wordt gebruikt, wordt voorgesteld om de definitie van controledienst onder te brengen bij de definities van de ViO.

In artikel 16 lid 4 ViO zijn meerdere assurance standaarden expliciet opgenomen. De afgelopen jaren zijn nieuwe standaarden uitgebracht. Het voorstel is om deze nieuw uitgebrachte assurance standaarden hierin te betrekken.

De begrippenlijst in de Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA) is vervallen sinds invoering van de HRA 2022. In Standaard 000N is de definitie van 'Opdrachtpartner' niet opgenomen. Zo doende is het noodzakelijk om deze definitie, in lijn met de definitie gehanteerd in Standaard 220, in de ViO op te nemen.

Onderdeel B

Door de beperking in de scope van verbonden derde voor de werking van artikel 21 ViO en artikel 22b ViO is, waar mogelijk, voor artikel 21 en artikel 22b voor de kring van verbonden derde aangesloten bij de definitie van 'gelieerde entiteit' (artikel 24b lid 3 Wet toezicht accountantsorganisaties). Het wordt in beginsel onwenselijk geacht om voor artikel 21 en artikel 22b voor een beursgenoteerde onderneming die geen organisatie van openbaar belang is een ruimere kring van verbonden derde van toepassing te verklaren dan op organisaties van openbaar belang. Door deze beperking in de scope van verbonden derde in artikel 21 ViO en artikel 22b ViO sluiten deze bepalingen beter aan bij de kring van 'related entities' die de Code of Ethics hanteert.

De artikelen 21 en artikel 22b zijn niet van toepassing als de non-assurancedienst die verricht wordt voor een verbonden derde geen materiële invloed heeft op het assurance-object van de verantwoordelijke entiteit en de verbonden derde:

- a) een natuurlijk of rechtspersoon is die invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van de verantwoordelijke entiteit en geen beleidsbepalende invloed heeft (upstream);
- b) een huishouding is waarin de verantwoordelijke entiteit invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid en geen beleidsbepalende invloed heeft (downstream).

Ter verduidelijking is getracht om voorgaande middels twee voorbeelden te illustreren dat zonder deze aanvullende bepaling een (ongewenst) verschil ontstaat in de reikwijdte tussen een beursgenoteerde onderneming oob en een beursgenoteerde onderneming niet-oob:

Voorbeeld 1 - Downstream

Als een accountantspraktijk een non-assurancedienst levert aan een vennootschap waarin de verantwoordelijke entiteit (oob) een 25% aandelenbelang heeft (en hiermee invloed van betekenis) valt deze vennootschap niet onder de definitie van 'gelieerde entiteit', aangezien de verantwoordelijke entiteit geen overheersende zeggenschap of centrale leiding over de verantwoordelijke entiteit heeft. Als een accountantspraktijk een non-assurancedienst levert aan een vennootschap waarin de verantwoordelijke entiteit (beursgenoteerde onderneming die geen oob is) een 25% aandelenbelang heeft (en hiermee invloed van betekenis) valt deze vennootschap wel onder de kring van 'verbonden derde', aangezien de verantwoordelijke entiteit invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van die verantwoordelijke entiteit. Als de non-assurancedienst geen materiële invloed heeft op het assurance-object van de verantwoordelijke entiteit was de non-assurancedienst veelal toegestaan op basis van artikel 21 ViO. Doordat 'materiële' in artikel 21 ViO verdwijnt ontstaat wel een verschil in de beoordeling van de onafhankelijkheid. Daarom is de kring van verbonden derde voor toepassing van artikel 21 ViO beperkt.

Voorbeeld 2 – Upstream

Als een accountantspraktijk een non-assurancedienst levert aan een vennootschap die 25% aandelenbelang heeft (en hiermee invloed van betekenis) in de verantwoordelijke entiteit (oob) valt deze vennootschap niet onder de definitie van 'gelieerde entiteit', aangezien de verantwoordelijke entiteit wel invloed van betekenis heeft maar geen overheersende zeggenschap of centrale leiding over de verantwoordelijke entiteit.

Als een accountantspraktijk een non-assurancedienst levert aan een vennootschap die 25% aandelenbelang heeft (en hiermee invloed van betekenis) in de verantwoordelijke entiteit, zijnde een beursgenoteerde onderneming maar geen oob, valt deze vennootschap onder de kring van 'verbonden derde', aangezien de verantwoordelijke entiteit invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van die verantwoordelijke entiteit. Dat geen sprake is van overheersende zeggenschap of centrale leiding over de verantwoordelijke entiteit is daarbij niet van belang.

Tussen de kring van verbonden derde (artikel 10 ViO) en de kring van 'gelieerde entiteit' (artikel 24b lid 3 Wta) bestaat voor toepassing van artikel 21 ViO en artikel 22b ViO een afwijking. Onder de kring van verbonden derde valt ook de natuurlijk persoon die feitelijk beleidsbepalend is in de verantwoordelijke entiteit, waarbij deze natuurlijk persoon niet onder de definitie van 'gelieerde entiteit' valt.

Onderdeel C

Artikel 16 lid 4 betref een definitie van controledienst die betrekking had op de toepassing van artikel 16 ViO. Omdat het begrip controledienst na invoering van de wijzigingen ook in artikel 22b ViO wordt gebruikt, wordt voorgesteld om de definitie van controledienst onder te brengen bij de definities van de ViO.

In artikel 16 lid 4 ViO zijn meerdere assurance standaarden expliciet opgenomen. De afgelopen jaren zijn nieuwe standaarden uitgebracht. Het voorstel is om deze nieuw uitgebrachte assurance standaarden hierin te betrekken. Deze wijziging is in overeenstemming met de huidige toelichting op artikel 16 lid 4 (bijv. werkzaamheden gericht op het verifiëren van informatie waarmee de verantwoordelijke partij zich verantwoordt).

Onderdeel D

Het opschrift van hoofdstuk 4 wijzigt.

Onderdeel E

De wijzigingen zijn bedoeld om concreter te beschrijven wanneer hoofdstuk 4 van toepassing is.

Onderdeel F

CoE 400.13.A3 gaat over "Reporting to those charged with governance on behalf of management" (400.13.A3). Het betreft dus namens het management van de verantwoordelijke entiteit rapporteren en niet als accountant. Dit valt niet onder het huidige artikel 18 ViO. Daarom moeten we artikel 18 aanvullen met 'Reporting to those charged with governance on behalf of management'. De reikwijdte is beperkt tot functies waarin invloed op het assurance-object kan worden uitgeoefend. Dit is conform de keuze die bij de inwerkintreding van de ViO is gemaakt. Artikel 18 lid c gaat over het namens de verantwoordelijke entiteit en niet als accountant rapporteren aan de met governance belaste personen. Het gaat hier om een functie waarin invloed op het assurance-object kan worden uitgeoefend. In de praktijk zal dit betekenen dat het verboden is namens het management of het bestuur te rapporteren.

Onder aangelegenheden met betrekking tot het assurance-object vallen zowel aangelegenheden 'over' het assurance-object als aangelegenheden die betrekking hebben op het assurance-object, zoals bijvoorbeeld het rapporteren over tussentijdse cijfers.

Onderdeel G

Dit artikel is niet bedoeld om een algeheel verbod op te leggen voor alle fiscale diensten of voor een maatschappelijk debat over fiscale dienstverlening met het oog op belastingvermindering. Artikel 18a ziet toe op een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging en/ of uit hoofde van zelftoetsing bij het verlenen van een fiscale dienst of het voorstellen van een fiscale transactie door de accountantseenheid of een ander onderdeel van het netwerk en aan de dienst of transactie geen pleitbaar standpunt ten grondslag ligt. Als de fiscale dienst of de voorgestelde fiscale transactie geen invloed heeft op het assurance-object is dit niet artikel niet van toepassing. De ViO verbiedt als de accountantseenheid of een ander onderdeel van het netwerk aan die entiteit een fiscale dienst verleent of heeft verleend of een transactie voorstelt of heeft voorgesteld waaraan geen pleitbaar standpunt ten grondslag ligt.

Samenloop van dienstverlening heeft als risico dat een eventueel controversieel fiscaal advies of controversiële voorgestelde transactie waar geen pleitbaar standpunt aan ten grondslag ligt in het eigen netwerk wordt goedgekeurd. Daarbij is sprake van een bedreiging uit hoofde van zelftoetsing en dat is niet wenselijk.

Het blijft echter wel mogelijk een assurance-opdracht te verrichten bij een verantwoordelijke entiteit waarin fiscalisten van buiten de accountantseenheid en buiten het eigen netwerk transacties adviseren of voorstellen waar geen pleitbaar standpunt aan ten grondslag ligt. In dat geval is namelijk geen sprake van een bedreiging uit hoofde van zelftoetsing.

Het verbod is niet van toepassing als met betrekking tot de fiscale dienst of de transactie een pleitbaar standpunt wordt ingenomen. Een pleitbaar standpunt is een standpunt:

- gebaseerd op een pleitbare uitleg van het recht; en
- in die zin dat de belastingplichtige ten tijde van het doen van de aangifte naar objectieve maatstaven gemeten redelijkerwijs kon en mocht menen dat deze uitleg en daarmee de door de belastingplichtige gedane aangifte juist was.

Een pleitbaar standpunt ontstaat als er op het moment van het doen van de aangifte aan de hand van bijvoorbeeld de rechtsbronnen, jurisprudentie, literatuur en gewoonterecht die de belastingrechter gebruikt om diens beslissing over het belastinggeschil te nemen, verschillende interpretaties of toepassingen van het recht mogelijk zijn. In dit geval mogen dergelijke standpunten worden ingenomen, omdat de interpretatiewijze algemeen geaccepteerd is. Als een ruling met de Belastingdienst is overeengekomen zal (veelal) sprake zijn van een pleitbaar standpunt.

Onderdeel H

Het opschrift van paragraaf 4.2 wijzigt.

Onderdeel I en J

De wijzigingen van artikel 20 ViO en artikel 20a ViO moeten in samenhang worden bekeken.

Wijzigingen in de Code of Ethics hadden betrekking op R604.13 (fiscaal advies) en R610.6 (corporate finance diensten).

Aan deze normen ligt het uitgangspunt ten grondslag dat bij deze samenloop van dienstverlening (fiscaal advies en corporate finance diensten) altijd sprake is van zelftoetsing. Dit is dezelfde norm als in de Code of Ethics 2011 maar het materialiteitscriterium is nu komen te vervallen (materiële invloed op het assurance-object wordt: invloed op het assurance-object).

Invoering van artikel 20a leidt ertoe dat artikel 20, lid 1, onderdeel b, moet komen te vervallen (anders tegenstrijdige regels). In beide gevallen verbieden we namelijk hetzelfde: verbod, indien de samenloop van dienstverlening een verwerkingswijze in het assurance-object tot gevolg heeft waarvan het assurance-team betwijfelt of deze verwerkingswijze passend is, én sprake is van invloed op het assurance-object. Het verschil zit in het criterium materiële invloed op het assurance-object (artikel 20) en 'enkel' invloed op het assurance-object (artikel 20a).

Uitzondering lid 2

Lid 2 gaat over een uitzondering voor assurance-opdrachten ten behoeve van een nader bepaalde kring van gebruikers en assurance-opdrachten van overheidsaccountants. Hier kan op voorhand over eventuele bedreiging worden gecommuniceerd. Speelt zowel in openbare praktijk als in de praktijk van intern en overheidsaccountants. Zowel interne als overheidsaccountants kunnen fiscaal advies verstrekken en interne accountants mogelijk ook corporate finance advies. Daarom wordt voorgesteld om de uitzondering conform artikel 20 lid 2 ook bij artikel 20a toe te passen.

Het tweede lid bepaalt dat als voldaan is aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 3, zevende lid, of artikel 4, het verbod van het eerste lid niet van toepassing is. Die voorwaarden nemen de bedreiging zelf echter niet weg. Vanzelfsprekend zullen een of meer maatregelen moeten worden genomen om de onafhankelijke uitvoering te waarborgen. Dit is nu expliciet gemaakt. De maatregel is erop gericht om de bedreigingen weg te nemen die samenhangen met de materiële invloed van een nonassurancedienst én met een of meer van de omstandigheden genoemd in artikel 20 zoals subjectiviteit of niet-routinematigheid.

De aanvulling met 'en een maatregel is of wordt genomen die de onafhankelijke uitvoering waarborgt', sluit aan op artikel 6, derde lid, aanhef en onderdeel b. Dit betekent dat als geen of niet afdoende maatregelen worden genomen, een assurance-opdracht ten behoeve van een nader bepaalde kring van gebruikers niet mag worden aanvaard of voortgezet. Omwille van de leesbaarheid is het tweede lid als (cumulatieve) opsomming geformuleerd.

Gezien voorgaande toelichtingen is daarom het voorstel om de uitzondering consistent met het huidige artikel 20 ook bij artikel 20a toe te passen.

Onderdeel K

Het opschrift van paragraaf 4.3 wijzigt.

Onderdeel L

Het materialiteitscriterium komt te vervallen. In artikel 21 ViO wordt materiële invloed op het assurance-object gewijzigd in: invloed op het assurance-object. Het verlenen van een non-assurancedienst in combinatie met een assurance-opdracht bij een organisatie van openbaar belang is verboden als de non-assurancedienst invloed heeft op het assurance-object. Het begrip 'invloed' is toegelicht bij artikel 19 ViO en bij artikel 20 ViO. In artikel 17 ViO is reeds aangegeven dat ook dit artikel niet van toepassing is wanneer een wettelijke controle wordt uitgevoerd bij een oob.

Door artikel 10 lid 3 ViO is het criterium materiële invloed op het assurance-object voor een non-assurancedienst aan de volgende verbonden derden van toepassing:

- een natuurlijk of rechtspersoon die invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van de verantwoordelijke entiteit;
- een huishouding waarin de verantwoordelijke entiteit invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid.

Zie voor een nadere toelichting artikel 10 lid 3 ViO en de bijbehorende toelichting.

Onderdeel M

Artikel 22b ViO ziet enkel toe op de samenloop van dienstverlening bij een beursgenoteerde onderneming die geen organisatie van openbaar belang is, waarbij de accountantspraktijk (of een ander onderdeel van het netwerk) naast de wettelijke controle een andere dienst dan bedoeld in artikel 16 lid 4 (andere dienst dan een controle-dienst) verleende of wil verlenen.

Enkel toegestane niet controlediensten mogen aan het auditcomité of een orgaan met gelijksoortige taken worden voorgelegd bij continuering van de wettelijke controleopdracht. Met samenloop van niet toegestane diensten mag het auditcomité of een orgaan met gelijksoortige taken niet akkoord gaan. Artikel 21 verbiedt het uitvoeren van een assurance-opdracht bij een verantwoordelijke entiteit als de accountantspraktijk of een ander onderdeel van het netwerk aan die entiteit een non-assurancedienst verleent of heeft verleend die van invloed op het assurance-object is. Artikel 22b ziet enkel toe op niet controlediensten ongeacht of deze invloed heeft op het assurance-object. Een in de praktijk gangbare werkwijze is dat het auditcomité of een orgaan met gelijksoortige taken van de verantwoordelijke entiteit periodiek (bijvoorbeeld jaarlijks) schriftelijk akkoord gaat met een overzicht van toegestane niet controlediensten in samenloop met een wettelijke controle. Hiermee geeft het auditcomité of een orgaan met gelijksoortige taken van de verantwoordelijke entiteit schriftelijk akkoord voor de aard van de niet controlediensten en daarbij de (maximale) vergoeding voor deze diensten. Deze werkwijze is een mogelijke invulling van de vereisten inzake artikel 22b ViO. Vanzelfsprekend moet, indien van toepassing, ook rekening worden gehouden met eventuele andere onafhankelijkheidsregels.

De scope van verbonden derde is voor de toepassing van dit artikel afwijkend. Zie hiervoor artikel 10 lid 3 ViO en de hierbij behorende toelichting.

Onderdeel N

Het opschrift van paragraaf 5.1 wijzigt.

Onderdeel O

Het voorstel is om de CoE-norm R410.6 over te nemen en van toepassing te verklaren op alle assurance-opdrachten (dus ook op wettelijke controle) en daarbij de bewoording te gebruiken van artikel 29 Bta ('niet afhankelijk gesteld van') om misverstanden en tegenstrijdigheden te voorkomen. Artikel 29 Bta is ontleend aan artikel 25 EU-ri, waarin is gesteld 'niet worden beïnvloed of bepaald'/'are not influenced or determined'.

Artikel 23 wordt aangevuld met de bepaling dat het verboden is om een assurance-opdracht uit te voeren als de vergoeding voor de assurance-opdracht afhankelijk is gesteld van andere diensten (niet zijnde de assurance dienst) die de accountantspraktijk of een ander onderdeel van het netwerk aan de verantwoordelijke partij verleent of heeft verleend. Deze aanvulling hangt samen met de wijziging van R410.6 van de Code of Ethics ('Revisions of the fee- related provisions of the code').

Als de vergoeding voor het uitvoeren van een assurance-opdracht afhankelijk is gesteld van aanvullende diensten ontstaat een bedreiging uit hoofde van eigen belang die onaanvaardbaar is. Een accountant kan een honorarium vragen die de accountant passend acht. Het bepalen van de hoogte van de vergoeding van de assurance-op-

dracht is een beslissing van de accountant, waarbij de accountant alle relevante factoren in acht dient te nemen. De accountant dient altijd de relevante wet- en regelgeving als relevante factor hierbij te betrekken en kan eventueel mogelijke tijdbesparing door het leveren van aanvullende (toegestane) diensten in acht nemen.

Het is echter niet toegestaan als de vergoeding voor de assurance-opdracht afhankelijk is gesteld van het leveren of mogen leveren van aanvullende diensten aan de verantwoordelijke entiteit. Onder het afhankelijk stellen van valt niet de relatieve verhouding tussen de vergoeding voor de assurance-opdrachten en de vergoedingen voor de non-assurance opdrachten. De relatieve verhouding tussen deze vergoedingen kan een bedreiging vormen van de onafhankelijkheid, waarbij de accountant artikel 6 ViO dient toe te passen.

Onderdeel P

De aanvulling 'of een orgaan met gelijksoortige taken' vindt plaats om de consistentie binnen de Verordening inzake de Onafhankelijkheid te verbeteren. Zie bijvoorbeeld: In artikel 31 lid 3 ViO, artikel 34 lid 3 ViO, artikel 38 lid 1 onder b ViO, artikel 39 lid 1 onder b ViO, artikel 42 onder b ViO en artikel 43 lid 1 onder b ViO. Organen met soortgelijke taken als een auditcomité maar die onder een andere noemer opereren, worden in de ViO met een auditcomité gelijk gesteld.

Middels deze aanvulling is getracht om ook voor artikel 25a ViO dit duidelijk te maken. De ViO regelt hetgeen R410.20 CoE verbiedt voor wat betreft wettelijke controles bij oob's (artikel 25a lid 3 ViO) en beursgenoteerd niet-oob (artikel 25a lid 3, jo. artikel 13 ViO). De ViO regelt het niet voor vrijwillige controleopdrachten en beoordelingsopdrachten bij oob's en andere beursgenoteerde ondernemingen (PIE's), waar R410.20 wel op toeziet.

Het voorstel is om dit verbod over te nemen voor andere assurance-opdrachten dan wettelijke controles bij oob's en beursgenoteerd niet-oob. Hiermee is het voorstel om de reikwijdte van artikel 25a lid 3 ViO op te rekken van wettelijke controles naar alle assurance-opdrachten. Voorgaande leidt tot het schrappen van het huidige artikel 25a lid 3 ViO en het invoeren van een nieuw artikel 25b ViO.

Onderdeel Q

Onder het nieuwe artikel 25b ViO vallen assurance-opdrachten, waaronder wettelijke en vrijwillige controleopdrachten en beoordelingsopdrachten, bij organisaties van openbaar belang. Doordat de scope is uitgebreid is ook de term accountantspraktijk gehanteerd. Onder accountantspraktijk vallen zowel accountantsorganisaties (artikel 1 Wta) als accountantskantoren (artikel 1 NVKS).

R410.21 was reeds voor wettelijke controleopdrachten bij organisaties van openbaar belang geregeld middels artikel 25a lid 3 ViO. Door artikel 13 ViO was dit ook reeds geregeld voor wettelijke controleopdrachten bij beursgenoteerde bedrijven niet zijnde organisaties van openbaar belang. Als sprake is van overtreding van de bepaling in artikel 25b ViO kan mogelijk, afhankelijk van de feiten en omstandigheden (waaronder de aard van de assurance-opdracht) de hardheidsclausule (artikel 15) worden toegepast. Bij toepassing van de hardheidsclausule dient als te nemen maatregel in ieder geval een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling plaats te vinden.

Ten aanzien van artikel 25b wordt nadrukkelijk onder de aandacht gebracht dat artikel 4, derde lid, tweede alinea, van de Europese verordening onverminderd van toepassing is bij wettelijke controles. Deze bepaling kent het auditcomité de bevoegdheid toe om, als de honoraria van een organisatie van openbaar belang na drie boekjaren de 15%-grens blijven overschrijden, op objectieve gronden te besluiten of een wettelijke controle mag worden voortgezet gedurende een aanvullende periode die in geen geval langer dan twee jaar mag duren. Dit brengt mee dat als de 15%-grens gedurende vijf achtereenvolgende boekjaren wordt overschreden, een wettelijke controle bij een organisatie van openbaar belang hoe dan ook zal moeten worden beëindigd.

Onderdeel R en S

In R510.4 van de CoE was reeds het volgende opgenomen (sinds CoE 2011):

'Any other partner or managerial employee who provides non-audit services to the audit client, except for any whose involvement is minimal, or any of that individual's immediate families'. Hieruit volgt dat het verboden is om een assurance-opdracht uit te voeren als een '...managerial employee who provides non-audit services to the audit client, except for any whose involvement is minimal, or any of that individual's immediate family' een financieel belang houdt.

Deze medewerkers, niet zijnde de partners, vallen op dit moment nog niet onder het huidige artikel 31 ViO. We stellen voor om artikel 31 lid 2 onderdeel d ViO toe te voegen, evenals het van toepassing verklaren van het hui-

dige onderdeel d (nieuwe onderdeel e) van artikel 31 ViO op deze bepaling (zodat het eveneens toeziet op een nauwe financiële relatie).

Als een senior lid van de accountantspraktijk of van een ander onderdeel van het netwerk, niet zijnde een partner, die een non-assurancedienst verleent aan de verantwoordelijke entiteit een financieel belang houdt in de entiteiten zoals genoemd in artikel 31 lid 1 ViO ontstaat voor het uitvoeren van de assurance- opdracht een onaanvaardbare bedreiging van de onafhankelijkheid.

De verbodsbepaling is niet van toepassing als de bijdrage van het senior lid van de accountantspraktijk of van een ander onderdeel van het netwerk die een non-assurancedienst verleent aan de verantwoordelijke entiteit, zowel kwantitatief als kwalitatief, van minimale omvang is. Dit zal enerzijds afhankelijk zijn van het aantal bestede uren (kwantitatief) en anderzijds van de aard van de non-assurancedienst en andere omstandigheden (kwalitatief). Voor het aantal bestede uren is het niet relevant of deze uren ook in rekening zijn gebracht bij de verantwoordelijke entiteit. Een in het algemeen gestelde norm is als meer dan tien uur door een senior lid van de accountantspraktijk of van een ander onderdeel van het netwerk aan de non-assurancedienst zijn besteed, is mogelijk sprake van een bijdrage die niet minimaal is (kwantitatief). Het aantal jaren betrokken bij de uitvoering van de non-assurancedienst is daarbij niet relevant.

De functiebenamingen verschillen tussen accountantspraktijken. De formele functie van het senior lid is daarbij niet leidend. Wel zal in veel gevallen de functie manager of optredend als manager kwalificeren als een senior lid. Omdat onderdeel d van artikel 31 lid 2 ViO is toegevoegd moet ook de verwijzing in artikel 32 ViO worden aangepast en wordt ook hier onderdeel d toegevoegd.

Onderdeel T en U

De begrippenlijst in de Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA) is vervallen sinds invoering van de HRA 2022. In Standaard 000N is de definitie van 'Opdrachtpartner' niet opgenomen. Zodoende is het noodzakelijk om deze definitie, in lijn met de definitie gehanteerd in Standaard 220, in de ViO op te nemen.

Onderdeel V

Een nieuwe regeling is niet slechts van toepassing op hetgeen na haar inwerkingtreding voorvalt, maar ook op hetgeen bij haar inwerkingtreding bestaat, zoals bestaande rechtsposities en verhoudingen (onmiddellijke werking). Hieraan kunnen bezwaren kleven. In dat geval kan gekozen worden voor het opnemen van overgangsrecht. Bij onmiddellijke werking van deze verordening zijn opdrachten die voor de inwerkingtreding overeengekomen zijn van invloed op de toepassing van de nieuwe bepalingen. Immers, lopende opdrachten die voor de inwerkingtreding niet tot een bedreiging van de onafhankelijkheid leidden, doen dat vanaf de inwerkingtreding van de wijzigingsverordening wel.

Door toekenning van onmiddellijke werking ontstaat derhalve materieel terugwerkende kracht.

Terugwerkende kracht is echter niet expliciet verboden. Wel zal rekening moeten worden gehouden met de "maatschappelijke gevolgen" van de materieel terugwerkende kracht. Onder meer de rechtszekerheid mag niet worden aangetast. Verwezen wordt naar aanwijzing 5.62 van de Aanwijzingen voor de regelgeving (Ar)

Aanwijzing 5.62 Ar luidt als volgt: Bij belastende regelingen betekent terugwerkende kracht in beginsel een aantasting van de Rechtszekerheid van de burger. Een reden voor het toekennen van terugwerkende kracht kan zijn de noodzaak tot het plotseling laten gelden van een nieuwe regeling om te voorkomen dat burgers maatregelen treffen waardoor de regeling haar beoogde effect ontbeert of zelfs een tegenovergesteld effect sorteert. Alsdan kan de grensdatum van de terugwerkende kracht samenvallen met de datum waarop van betrokkenen redelijkerwijs kan worden gevergd dat zij reeds voorafgaande aan de inwerkingtreding met de verandering in de regelgeving rekening hielden. [...] Zie voor een nadere beschouwing over de uitzonderlijke gevallen waarin aan belastende regelingen terugwerkende kracht kan worden toegekend: de beleidslijn bij het toekennen van terugwerkende kracht aan belastende fiscale maatregelen, zoals omschreven in Kamerstukken II 1996/97, 25212, nr. 2, en I 2009/10, 25212, A. Deze beleidslijn kan ook worden toegepast buiten het terrein van de fiscale regelgeving.

Dit artikel voorziet in overgangsrecht teneinde de ongewenste effecten van materieel terugwerkende kracht weg te nemen.

Artikel II

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de wijzigingen in de ViO.

Artikel III

Betreft aanbevolen citeertitel.

B. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Wijzigingsverordening ViO 2023 Group Audit)

Algemeen

Inleiding

De Wijzigingsverordening ViO 2023 Group audit wijzigt de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). Het gaat om de volgende wijzigingen:

- het toevoegen van artikel 3a ViO;
- artikel 9 ViO; en
- de definities van opdrachtteam, buitenlands accountantskantoor en gelijkwaardige opdracht.

Met Ingang van 15 december 2023 zal IESBA de Code of Ethics wijzigen. IESBA heeft deze wijzigingen aangekondigd in een Final Pronouncement: 'Revisions to Code Relating to the Definition of Engagement Team and Group Audits' van februari 2023. IESBA heeft deze pronouncement uitgebracht in reactie op vragen van wereldwijde stakeholders (toezichthouders en gebruikers) om de onafhankelijkheidsbepalingen aan te scherpen en deze duidelijker te maken. De NBA ondersteunt de door IESBA voorgestelde verduidelijkingen en aanscherpingen en heeft zich daarnaast, als lid van IFAC, gecommitteerd om de IESBA-normen te implementeren. Daarbij houdt de NBA vast aan de volgende uitgangspunten. Normen en guidance in de Code of Ethics worden geïmplementeerd volgens de Nederlandse wetgevingssystematiek en de regels die hier gelden voor het schrijven van regelgeving (dit wil zeggen; normen horen in de ViO en guidance hoort in de Toelichting bij de ViO samenhangende met het betreffende artikel of in een NBA-handreiking). Daarbij wordt de bestaande structuur van de ViO gehandhaafd.

Artikelsgewijs

Deze wijzigingsverordening bestaat uit drie artikelen die de ViO wijzigen. In artikel III staat de aanbevolen citeertitel van deze wijzigingsverordening.

Artikel I

Onderdeel A

Middels deze wijziging is de definitie van 'opdrachtteam' in overeenstemming met de definitie conform de herziene Standaard 220 (Paragraaf 12 van Standaard 220 van de NV COS). Met deze wijziging worden ook Code of Ethics bepalingen R405.6 en R405.7 in de ViO verwerkt.

In het begrip 'opdrachtteam' valt onder staf ook andere professionals dan partners, met inbegrip van eventuele deskundigen die in dienst van de accountantseenheid of een ander onderdeel van het netwerk zijn. Onder opdrachtteam vallen ook alle teamleden van netwerkonderdelen in het buitenland en de teamleden die assurance-opdracht uitvoeren bij een groepsonderdeel die niet onder het netwerk valt. Met 'alle personen die werkzaamheden voor de opdracht uitvoeren' worden ook die werkzaamheden begrepen die in het buitenland worden verricht voor de opdracht.

Met het begrip 'externe deskundige' wordt de door de accountant ingeschakelde deskundige bedoeld zoals gedefinieerd in de definitiebepalingen van Standaard 620. Hierin wordt een onderscheid gemaakt naar intern en extern

ingeschakelde deskundige. De externe deskundige maakt geen deel uit van het opdrachtteam.

Bij een groepsopdracht is het groepshoofd de verantwoordelijke entiteit. Dit geldt ook voor de accountant van een groepsonderdeel die op grond van groepsinstructies gevraagd is om assurance-werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de jaarrekening van de groep. De accountant van het groepsonderdeel in het kader van de groepsopdracht kwalificeert niet als eindverantwoordelijke accountant. Voor deze accountant gelden uitsluitend artikelen 3, vierde lid en 6 van de ViO.

Onderdeel B

Artikel 3a is van toepassing bij de beoordeling van bedreigingen van de onafhankelijkheid van een lid van het assurance-team van buiten het netwerk van de groepsaccountant. Bijvoorbeeld als accountantspraktijk A in Nederland een assurance-opdracht uitvoert van een groep en accountantspraktijk B (geen onderdeel van het netwerk van accountantspraktijk A) in Nederland in het kader van de assurance-opdracht assurance-werkzaamheden bij een groepsonderdeel uitvoert ten behoeve van de groepsaccountant.

Onder de definitie van opdrachtteam valt ook een lid van het assurance-team van buiten het netwerk van de groepsaccountant. De Code of Ethics geeft in R405.6 de reikwijdte van entiteiten ten aanzien waarvan een lid van het assurance-team van buiten het netwerk van de groepsaccountant onafhankelijk moet zijn. Een lid van het assurance-team van buiten het netwerk van de groepsaccountant dient onafhankelijk te zijn ten opzichte van: het groepsonderdeel, waarbij werkzaamheden worden verricht, de groep en een entiteit waarin de groep beleidsbepalende invloed heeft en die tevens beleidsbepalende invloed heeft op het groepsonderdeel.

Daarnaast dient de accountant van buiten het netwerk van de groepsaccountant, die voor een assurance-opdracht voor een groep werkzaamheden uitvoert met betrekking tot een groepsonderdeel en bekend wordt of redelijkerwijs bekend moet zijn met een bedreiging in relatie tot andere groepsonderdelen niet vallend onder lid 1 de bedreiging te beoordelen en voor zover relevant een nader te bepalen maatregel te treffen die de onafhankelijke uitvoering waarborgt, of de opdracht bij het groepsonderdeel te weigeren of te beëindigen. Dit is in lid 2 van artikel 3a geregeld. Hiermee is ook invulling gegeven aan Code of Ethics R405.7.

Dit artikel ziet toe op alle type assurance-opdrachten en is niet beperkt tot enkel de controle van een jaarrekening.

Onderdeel C

Het kan zijn dat een groepsopdracht grensoverschrijdend moet worden uitgevoerd. Deze wijziging van artikel 9 van de ViO heft het onderscheid tussen buitenlandse netwerkonderdelen en in het buitenland gevestigde accountantspraktijken die geen netwerkonderdeel zijn op. Ook in het buitenland gevestigde accountantspraktijken die geen netwerkonderdeel zijn mogen lokale regelgeving toepassen als dat tenminste gelijkwaardig is aan de CoE.

Artikel II

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de wijzigingen in de ViO.

Artikel III

Betreft aanbevolen citeertitel.

C. Ontwerp-Contributieverordening 2024

Algemeen

Met ingang van 2019 is een systeem ingevoerd waarmee contributietarieven jaarlijks automatisch worden aangepast op basis van de raming van de ontwikkeling van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp) zoals die blijkt uit de publicaties van het CPB.

In 2022 heeft de ledenvergadering op voorstel van het bestuur besloten dat de contributietarieven ten opzichte van 2021 gelijk zouden blijven. De achtergrond daarvan was, dat vanwege de Coronapandemie veel uitgaven

niet waren gedaan en de financiële positie van de NBA een automatische aanpassing van de contributietarieven daarom niet rechtvaardigde.

Voor het jaar 2024 zou met de toepassing van het systeem van jaarlijkse automatische aanpassing de contributietarieven met 3,2%¹ zijn verhoogd ten opzichte van de tarieven die in 2023 gelden. Op basis van de financiële positie van de NBA en de begroting van de NBA voor het jaar 2024 zoals eerder toegelicht tijdens de bijeenkomst van de ledenvergadering in december 2023, ziet het bestuur aanleiding om een aanvullende verhoging van de contributietarieven voor 2024 voor te stellen. Het bestuur stelt voor om de contributietarieven totaal met 9% te verhogen ten opzichte van de tarieven die in 2023 gelden. Het percentage van de automatische aanpassing (3,2%) wordt daarmee autonoom met 5,8 procentpunt verhoogd.

De aanleiding voor de aanvullende verhoging wordt met name ingegeven door de druk op de begroting die wordt veroorzaakt door de verschillen tussen de percentages waarmee de contributie jaarlijks wordt aangepast en de percentages waarmee de salarissen van de NBA-medewerkers jaarlijks worden aangepast.

Zoals hiervoor al opgemerkt, worden de contributietarieven jaarlijks automatisch aangepast op basis van de raming van de ontwikkeling van de geharmoniseerde consumentenprijsindex zoals die blijkt uit de publicaties van het CPB.

De salarissen van NBA-medewerkers worden jaarlijks met een andere methodiek aangepast. De percentages die uit die systematiek volgden, lagen na de invoering van de automatische aanpassing van de contributie hoger. Dit is weergegeven in onderstaande tabel.

Jaar	Aanpassing salarissen (%)	Aanpassing contributie (%)
2020	2,4	1,4
2021	2,9	1,6
2022	1,8	0
2023	3,5	2,2

Ook voor 2024 is de verwachting dat de salarissen met een aanzienlijk hoger percentage worden aangepast dan het percentage dat bij voortzetting van de systematiek van toepassing zou zijn op de contributie (3,2%)².

Omdat salariskosten de grootste kostenpost vormen voor de NBA, hebben de verschillen tussen de aanpassingspercentages met name in de afgelopen twee jaar een druk op de begroting gelegd die niet met de door het bestuur reeds doorgevoerde bezuinigingen kan worden geneutraliseerd.

Daarnaast ontplooit de NBA meer activiteiten dan waren voorzien, zoals die op het terrein van cultuur en de instelling van de expertgroep. Daarmee waren extra kosten gemoeid die eerder niet waren begroot.

Deze omstandigheden hebben het bestuur aanleiding gegeven om aan de ledenvergadering voor te stellen om de contributietarieven voor 2024 ten opzichte van 2023 aanvullend met 5,8% te verhogen.

In 2024 zal het bestuur voorstellen doen voor een systeem voor aanpassing van de contributietarieven dat leidt tot minder grote verschillen tussen de percentages waarmee de salarissen en de contributietarieven jaarlijks worden aangepast.

1 Centraal Economisch Plan 2023, gepubliceerd op 9 maart 2023.

2 De CBS-index lonen bedraagt voor het tweede kwartaal van 2023 5,7%. In de begroting is vooralsnog uitgegaan van een indexatie van 6%.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Dit artikel bevat de enige definitie die voor deze verordening is opgenomen. De definitie is opgenomen om de leesbaarheid van artikel 6, tweede lid te vergroten.

Artikel 2

In dit artikel zijn de contributietarieven voor het jaar 2024 opgenomen. Zoals toegelicht in het algemeen deel hiervoor, zijn deze tarieven 9% hoger dan de contributietarieven die in 2023 gelden.

Na toepassing van dat percentage, zijn de verkregen tarieven naar boven afgerond op hele euro's en is er daarna mee rekening gehouden dat de tarieven voor de contributiegroepen H, M en L in een vaste verhouding van 3:2:1 dienen te staan (zie artikel 6, derde en vierde lid).

Artikelen 3 tot en met 5

Deze artikelen zijn overgenomen uit de Contributieverordening 2022.

Artikel 6

Met dit artikel wordt de automatische aanpassing van de contributietarieven geregeld. De contributietarieven die gelden in 2024, vormen voor de toepassing van dit artikel nu het startpunt. De tarieven in de jaren na 2024 worden aangepast met toepassing van de geraamde ontwikkeling van de consumentenprijsindex voor het desbetreffende jaar met als basis het contributietarief zoals dat in het voorafgaande jaar met toepassing van de voorgestelde systematiek is vastgesteld.

Bijvoorbeeld: het contributietarief voor 2025 wordt verkregen met toepassing van de raming van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex voor 2025 met als basis het contributietarief zoals dat voor 2024 gold. De contributie voor 2024 geldt dus alleen als basis voor de bepaling van de contributietarieven voor 2025. Daarna geldt als basis de voor de vaststelling van de contributietarieven in enig jaar de contributietarieven die in het voorafgaande jaar golden.

Het CPB publiceert gedurende een jaar meerdere ramingen of verkenningen. Evenals dat nu in de Contributieverordening 2022 is opgenomen, luidt het voorstel om de raming van de ontwikkeling van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (door het CPB afgekort tot 'hicp') te nemen zoals die blijkt uit de laatst bekende publicatie van het CPB op 1 april van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarvoor de aanpassing van de contributietarieven geldt.

Het uitgangspunt dat de verhouding tussen de contributietarieven voor openbaar accountants, intern en overheidsaccountants en accountants in business ook in de toekomst gehandhaafd blijft op 3:2:1, wordt niet losgelaten. Omdat tevens de wens bestaat om contributietarieven op hele euro's nauwkeurig af te ronden, vereist dit een bijzondere bepaling over de afronding van de tarieven in deze verordening.

Zo'n bijzondere bepaling is nodig omdat de ledenvergadering het orgaan van de NBA is dat exclusief bevoegd is om de contributietarieven vast te stellen. Deze bevoegdheid kan ook niet worden gedelegeerd. Het is dan ook uitgesloten dat het bestuur of een ander orgaan van de NBA in enige vorm een beslissing neemt over het contributietarief dat van toepassing is. Dat geldt voor een beslissing over de afronding van het contributietarief maar ook voor een aanpassing van het contributietarief om de vaste verhouding te behouden. De contributietarieven voor enig jaar moeten daarom als een automatische rechtstreeks uit de verordening voortvloeien.

Daarom is nu als hoofdregel in de verordening opgenomen dat als de contributietarieven na toepassing van de aanpassing op basis van de raming van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex en na afronding naar boven op hele euro's, niet in een verhouding van 3:2:1 staan, de tarieven in contributiegroep H en M (respectievelijk openbaar accountants en intern en overheidsaccountants) worden verkregen door het contributietarief voor contributiegroep L (accountants in business) met respectievelijk 3 en 2 te vermenigvuldigen.

Het vijfde lid van artikel 6 bepaalt dat het bestuur zo spoedig mogelijk na 1 april van enig jaar de contributietarieven voor het volgende jaar bekend maakt samen met de publicatie van het CPB die aan de nieuwe tarieven ten grondslag ligt. Dat is nodig omdat de leden van de NBA na vaststelling van deze verordening niet meer uit de vergaderstukken voor de bijeenkomst van de ledenvergadering of de Staatscourant kennis kunnen nemen van de contributietarieven die voor het daaropvolgende jaar gelden. De contributietarieven voor 2024 kunnen vanzelfsprekend pas bekend worden gemaakt nadat het ontwerp van deze verordening als verordening is vastgesteld door de ledenvergadering in haar bijeenkomst op 12 december 2023.

Met dit artikel is niet gezegd dat de automatische aanpassing niet kan worden herzien. Maar omdat wettelijk is vastgelegd dat de ledenvergadering de contributie bij verordening vaststelt, vereist een afwijking van de automatische aanpassing wel een (tijdelijke) wijziging van deze verordening. Wel is het zo dat als de daadwerkelijke ontwikkeling van de consumentenprijsindex zoals die blijkt uit de publicaties van het CBS, afwijkt van de geraamde ontwikkeling, dat in principe niet tot een verdere actie door het bestuur leidt.

Artikel 7

Met de inwerkingtreding van deze verordening, kan de Contributieverordening 2022 worden ingetrokken.

Artikel 8

Dit artikel bevat de inwerkingtredingsbepaling van deze verordening. De beoogde ingangsdatum daarvan is 1 januari 2024. Verordeningen kunnen echter niet eerder in werking treden dan op de eerste dag na publicatie in de Staatscourant. Het is bekend dat de Sdu (uitgever Staatscourant) tegen het einde van het kalenderjaar een groot aantal regelingen te verwerken krijgt die voor 31 december moeten worden gepubliceerd. Om die reden kan de Sdu niet garanderen dat een regeling die na begin december wordt aangeleverd, nog voor 31 december in de Staatscourant wordt gepubliceerd. Om die reden is in de inwerkingtredingsbepaling opgenomen dat als deze verordening na 31 december 2023 in de Staatscourant wordt gepubliceerd, zij in werking treedt op de dag na publicatie in de Staatscourant en terugwerkt tot en met 1 januari 2024.

5. Jaarplan

De NBA heeft een plan opgesteld waarin de belangrijkste activiteiten voor het jaar 2024 worden weergegeven. De financiële vertaling van die activiteiten is opgenomen in de begroting 2024 (zie hoofdstuk V van deze vergaderstukken). Het jaarplan zelf is te raadplegen via de website van de NBA. [Klik hier](#) om het jaarplan 2024 in te zien.

6. Begroting

Tijdens de ledenvergadering zal Carla Slotema-Tesser, voorzitter van de Audit- & Riskcommissie, een korte toelichting geven op de verwachte financiële uitkomsten over 2023 en de begroting 2024, waarna er gelegenheid is tot het stellen van vragen. Leden die specifieke vragen hebben met betrekking tot de begroting 2024, wordt verzocht die zo mogelijk reeds voor de ledenvergadering kenbaar te maken door een e-mail te sturen naar ledenvergadering@nba.nl. Hierdoor kan Carla Slotema-Tesser zich op deze vragen voorbereiden en zorgdragen voor een zo concreet mogelijke beantwoording tijdens de ledenvergadering.

7. Herbenoeming van de voorzitter

Volgens artikel 15 van de Wet op het accountantsberoep (Wab) worden, door de ledenvergadering en uit de bestuursleden, jaarlijks de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter benoemd. In de ledenvergadering van 12 juni 2023 is mevrouw drs. Carla G.A. Slotema-Tesser RA MPC CPC benoemd als plaatsvervangend voorzitter tot de ledenvergadering die gehouden zal worden in juni 2024. Op de agenda van de ledenvergadering van 11 december 2023 staat de (her)benoeming van de voorzitter.

De heer drs. K. (Kris) Douma (1961) is sinds eind 2021 voorzitter van de NBA en wordt thans voorgedragen voor herbenoeming.

Na zijn studie sociologie arbeid en organisatie werkte hij bij verschillende FNV-bonden en kort als consultant bij AEF. Van 2003 tot en met 2006 was hij lid van de Tweede Kamer voor de PvdA, waar hij onder andere woordvoerder was voor de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de commissie rijksuitgaven en de jaarlijkse 'Verantwoordingsdag'. Van 2007 tot en met 2014 was hij directeur verantwoord beleggen bij pensioenvermogensbeheerder MN. In die periode was hij ook actief op aandeelhoudersvergaderingen van AEX-ondernemingen. Vanaf eind 2015 was hij als director investment practices lid van de executive board van de VN-organisatie voor verantwoord beleggen (UN PRI) in Londen. In 2020 en 2021 was hij director corporate engagement bij Morningstar/ Sustainability en voerde hij namens institutionele investeerders de dialoog met internationale beursgenoteerde ondernemingen over hun management

van materiële milieu-, sociale en governancerisico's (ESG). Sinds 2017 bekleedt hij verschillende toezichtfuncties, onder andere bij Oxfam Novib en NV schade verzekeringen.

Kris Douma kijkt terug op een 'bewogen' eerste twee jaar als voorzitter van de NBA. Terwijl in het eerste jaar veel aandacht ging naar bijvoorbeeld de afronding van de NOW-steun en de vraag hoe om te gaan met de sancties naar aanleiding van de inval van Rusland in Oekraïne, is er het afgelopen jaar meer tijd en ruimte voor de strategische agenda van het NBA-bestuur. Op de kern van het vak, 'vertrouwen in het maatschappelijk verkeer, werden stappen gezet op het gebied van fraude en aanwezigheid van de accountant in de aandeelhoudersvergadering. Bovendien heeft een omvangrijk cultuur-onderzoek plaatsgevonden waar we in het komende jaar verder mee gaan. Tevens werd een proces in gang gezet om te komen tot het verhogen van de aantrekkelijkheid van het beroep door het toekomstbestendig maken van het beroepsprofiel en de modernisering van de opleiding. Beide 'work in progress'.

Op het moment dat de ledenvergadering plaatsvindt is ook het eindrapport van de Kwartiermakers bekend. *'Het afgelopen jaar hebben we nauw samengewerkt met de iedereen in de sector, met oob-kantoren, SRA en andere betrokkenen om de Kwartiermakers mee te nemen in onze reis ter verbetering van de onafhankelijkheid en kwaliteit van het werk van de accountant. Vanzelfsprekend wil ik me daar ook de komende periode voor blijven inzetten, samen met al die accountants, trainees en andere betrokkenen. Het is op grond van mijn ervaring de afgelopen twee jaar mijn overtuiging dat de sector zelf de drager van de verandering kan en wil zijn, samen voor 'vertrouwen in het maatschappelijk verkeer'.*

III. Notulen

Notulen

Notulen van de bijeenkomst van de ledenvergadering van de NBA d.d. 12 juni 2023

1. Opening en inleidend woord van de voorzitter

Kris Douma, voorzitter van de NBA, opent de ledenvergadering om 16.00 uur en heet alle leden en gasten van harte welkom. De vergadering vindt plaats bij de Prodentfabriek te Amersfoort en is tevens online te volgen.

De voorzitter vraagt als eerste een moment stilte om de in de afgelopen 12 maanden overleden leden te gedenken.

Vervolgens behandelt de voorzitter een aantal formele aspecten van deze vergadering.

Hij stelt vast dat bij de oproep van deze vergadering aan alle wettelijke voorwaarden is voldaan en dat de vergadering daarmee rechtsgeldig is.

Tijdens deze vergadering kunnen de aanwezige leden in de zaal hun stem uitbrengen. Helaas kan er op grond van de wet niet online gestemd worden. Er vindt vervolgens een proefstemming plaats.

De voorzitter geeft vervolgens aan dat hij na de vorige ledenvergadering van 12 december 2022 enige signalen heeft ontvangen dat diverse leden zich geërgerd hebben aan de prikkelende toon van sommige discussies hetgeen natuurlijk niet de bedoeling is. De voorzitter wijst erop dat de ledenvergadering bedoeld is om gezamenlijk besluiten te nemen en daarover te discussiëren op een waardige en respectvolle manier. Hij roept alle aanwezigen op om daar ook de juiste bijdrage aan te leveren.

Inzake het spreekrecht tijdens deze vergadering wijst de voorzitter op de reeds bestaande regels hiervoor. Ieder lid (zowel fysiek of online aanwezig) kan op elk onderwerp tweemaal het woord voeren en de spreektijd is bepaald op maximaal 2 minuten per inbreng.

Leden die de vergadering online volgen kunnen hun vragen stellen via de berichtenfunctie van het programma dat gebruikt wordt om deze vergadering te volgen. Als intermediair tussen de leden online en de vergadering in de zaal is Gerrit Heijkoop aanwezig.

De ledenvergadering wordt met beeld en geluid opgenomen ten behoeve van uitwerking van de notulen.

Tot slot stelt de voorzitter de personen voor die op het toneel zitten en deze vergadering mede het woord zullen voeren namens het bestuur: dit zijn de bestuursleden Carla Slotema en Monika Bankert.

Speciaal benoemt de voorzitter dat Berry Wammes – directeur NBA – per 1 september aanstaande wordt opgevolgd door Liane Vlaskamp. Deze ledenvergadering is aldus de laatste in zijn huidige functie, hij blijft actief binnen de NBA in een andere rol. De voorzitter bedankt Berry Wammes voor zijn vele werk in de afgelopen jaren voor de NBA waaronder zijn optreden in de ledenvergaderingen. Aan het einde van deze vergadering krijgt Berry Wammes de gelegenheid om nog het woord tot de vergadering te richten.

Inleidend woord van de voorzitter

De voorzitter benoemt enkele thema's waar het bestuur zich momenteel over buigt:

De "Portugal-route"

Zeer actueel is de discussie over de zogenoemde Portugal-route; Een Portugees kantoor, met daaraan verbonden een viertal Nederlandse accountants, heeft een vergunning om een OOB controle in Nederland uit te voeren. Hoewel dit binnen de EU- en Nederlandse wetgeving mag, heeft de NBA aangegeven dit geen wenselijke ontwikkeling te vinden.

De voorzitter wijst erop dat in Nederland een uitgebreid stelsel van kwaliteitsmaatregelen voor de OOB kantoren is die gedeeltelijk boven de Europese regels uitgaat. In de situatie dat desbetreffend Portugees accountantskantoor in Nederland een OOB controle uitvoert, bestaat het risico dat die additionele kwaliteitsvoorschriften in desbetreffende controle niet toegepast gaan worden. De NBA ziet hier een potentieel risico voor de auditkwaliteit en heeft deze zorg ook met de politiek gedeeld.

Fraude-risico's

De AFM heeft recent een rapport gepubliceerd met onder andere als uitkomst dat in een aantal gevallen onvoldoende aandacht is geweest voor het identificeren van de frauderisico's in ondernemingen. De NBA onderkent de uitkomsten van de AFM-rapportage maar wijst er ook op dat de NBA en de sector momenteel hard werken om op het gebied van fraude verdere stappen te zetten. Zo heeft de NBA recent een beleidsvisie inzake frauderisico's gepresenteerd.

Verandering van binnenuit

De voorzitter merkt op dat hij – in zijn eerste 18 maanden voorzitterschap – gemerkt heeft dat de sector er van doordrongen is dat ze een belangrijke rol vervullen in het maatschappelijk verkeer en dat er bij het gros van de mensen in de sector een echte bereidheid is om het de komende jaren beter te gaan doen. Waar een aantal jaren geleden de veranderingen in de sector met name door de externe omgeving werden gedreven, constateert de voorzitter dat momenteel de sector zelf laat zien dat ze de verantwoordelijkheid neemt om de kwaliteit naar een hoger niveau te brengen.

Strategische update NBA-bestuur

De voorzitter refereert aan de vijf punten van de strategische update die in de vorige ledenvergadering zijn benoemd. Twee daarvan 'vertrouwen in het maatschappelijk verkeer' en 'de opleiding tot accountant' zijn momenteel belangrijke pijlers in het project 'De accountant van de toekomst'. In dit project wordt onder andere gekeken naar de eisen aan het beroepsprofiel en de opleiding. Het ministerie van Financiën heeft hiervoor een zogenoemde expertgroep ingesteld waar voor het onderdeel 'beroepsprofiel' de NBA mede-opdrachtgever is. In het beroepsprofiel komen veel belangrijke thema's samen, waaronder het MKB en duurzaamheid.

In het kader van strategisch uitgangspunt 'levendige beroepsorganisatie' geeft de voorzitter aan dat de NBA onderzoekt hoe de ledenbetrokkenheid te vergroten. Zo zal waarschijnlijk vanaf 2024 de ledenvergadering gekoppeld gaan worden aan een vorm van 'verenigingsconferentie' om de input van leden en de dialoog tussen leden en bestuur een betere plek te geven.

Energie voor de toekomst

Op diverse momenten in het jaar mag de voorzitter diploma's uitreiken aan recent afgestudeerde accountants en hen de beroepseed afnemen. Elke keer weer bemerkt hij bij deze feestelijke gelegenheden de positieve energie bij

deze jonge mensen. Het bestuur realiseert zich terdege dat er nog veel te doen is maar laaft zich aan deze positieve energie en het besef dat de accountancy een springlevend beroep is met toekomst.

De voorzitter wenst alle leden een goede vergadering toe.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

De bestuurssecretaris geeft het volgende aan;
Alexander Vissers heeft op drie van de vier ontwerpverordeningen een zienswijze ingediend.
Zie hiervoor agendapunt 6.

John Weerdenburg heeft drie amendementen ingediend op de ontwerpverordening tot wijziging van onder andere de Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen. Deze worden behandeld bij agendapunt 6.

Alexander Vissers heeft schriftelijk 84 vragen ingediend. Deze zijn van een antwoord voorzien door het bestuur.

Alle bovengenoemde stukken zijn op de NBA website gepubliceerd.

Inzake de 84 vragen van Alexander Vissers wijst de voorzitter erop dat hij – zowel vóór de ledenvergadering van juni 2022 als na afloop van de ledenvergadering in december 2022 – aan Alexander Vissers heeft aangeboden om in gesprek te gaan over zijn ingediende vragen. Alexander Vissers heeft echter aangegeven hier geen behoefte aan te hebben.

3. Notulen

De voorzitter vraagt of er opmerkingen zijn over de notulen van de ledenvergadering van 12 december 2022.

San Croonenberg uit Venray refereert aan haar vraag in de vorige vergadering of er een vorm van terugkoppeling kan komen over de resultaten van de evaluatie onder het bestuur naar het functioneren van het bestuur. Zij geeft aan dat dit geen gedetailleerde persoonlijke informatie hoeft te bevatten maar bijvoorbeeld per thema of portefeuille. De voorzitter antwoordt dat het bestuur dit nog eens zal bekijken met een positieve intentie om op de volgende ledenvergadering hier kort verslag van uit te brengen.

Alexander Vissers uit Heerlen merkt op dat het zijn inziens niet gepast is voor het bestuur om leden te kapittelen zoals de voorzitter eerder in deze vergadering heeft gedaan. Tevens wijst hij erop dat hij geen behoefte heeft aan een privégesprek met de voorzitter over zijn ingediende vragen. Alexander Vissers wijst erop dat door leden ingediende vragen in de openbaarheid van de ledenvergadering moeten worden behandeld.

De voorzitter onderkent dat inderdaad het bestuur altijd verantwoording dient af te leggen in de openbaarheid van de ledenvergadering maar wijst erop dat – gezien de grote omvang van 84 vragen – het bestuur gemeend heeft dat behandeling hiervan in de ledenvergadering niet praktisch is. Alle 84 vragen zijn daarom van een schriftelijk antwoord voorzien en op de NBA website geplaatst.

Verder zijn er geen vragen over de notulen. De voorzitter constateert dat daarmee de notulen van de bijeenkomst van de ledenvergadering van 12 december 2022 ongewijzigd zijn vastgesteld.

4. Jaarrapport 2022

De voorzitter geeft het woord aan Carla Slotema, voorzitter van de Audit- en Riskcommissie. Zij behandelt het jaarrapport 2022 aan de hand van vier thema's.

NBA waardecreatiemodel

Met de inzet van menselijk, financieel, intellectueel en natuurlijk kapitaal voert het bestuur de ambities van de NBA uit. Dit wordt gemeten aan de hand van verschillende prestatie-indicatoren op drie hoofdgebieden; kwaliteitsbevordering, belangenbehartiging en de praktijkopleiding. Dit waardecreatiemodel is ook opgenomen op pagina zes van het jaarrapport.

De output van dit model blijkt uit onder andere de volgende onderwerpen. Het 'NBA Helpt' programma, de NBA communities met een groeiend aantal deelnemers en de NBA Impact Challenge waarin scholieren en studenten over de opleiding en het beroep worden geïnformeerd.

Ontwikkeling ledenaantallen en contributies

Met 630 inschrijvingen en 805 uitschrijvingen is in 2022 het ledenaantal met 175 verminderd tot een totaal van 22.451. De verdeling over de ledengroepen blijft nagenoeg constant.

De contributie opbrengsten in 2022 van € 19.352K zijn iets lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een lager aantal inschrijvingen en het feit dat de contributie in 2022 niet geïndexeerd is.

Inzake de diversiteit binnen de leden zijn de streefcijfers voor de eigen NBA-gremia in 2021 gerealiseerd en in 2022 niet gewijzigd: minimaal 30 procent vrouwen en minimaal 30 procent mannen in alle NBA-gremia en een 50 procent vrouw/man verdeling in de top van het NBA bureau. Enige uitzondering is het NBA-bestuur zelf, dat uit vijf vrouwen en twee mannen bestaat. Mochten de leden vandaag instemmen met de voordracht van Steef Visser dan wordt de verhouding vier vrouwen en drie mannen.

Van begroting naar resultaat

Het negatieve resultaat is in lijn met wat eerder is aangekondigd tijdens de vorige ledenvergaderingen. Het wordt veroorzaakt door de uitgevoerde projecten in de vernieuwingsagenda. Sommige van deze projecten zijn duurder dan begroot. Tevens zijn de lager dan begrote contributie opbrengsten hier van invloed.

Vermogen en liquiditeit

Zowel de vermogenspositie als de liquiditeitspositie geven voldoende ruimte om in de nabije toekomst de strategie met de eigen middelen te realiseren.

De liquide middelen zijn met € 1.837K gedaald, voornamelijk als gevolg van het negatieve saldo van de bedrijfsactiviteiten en de investeringsactiviteiten in verband met de komende verhuizing van het NBA-bureau naar Hoofddorp.

Vervolgens geeft de controlerend accountant Anja Bast-den Hollander een toelichting op de controle boekjaar 2022. Zij wijst onder andere op de afspraak om in de controleverklaring vrijwillig te rapporteren over de controle-aanpak gericht op continuïteit en fraude risico's. In de controleverklaring is opgenomen welke frauderisico's zijn geïdentificeerd en wat de werkzaamheden zijn geweest voor deze risico's.

De controle-aanpak is evenals voorgaande jaren overwegend gegevensgericht. De gehanteerde materialiteit is € 392.000 welke gebaseerd is op een percentage van de operationele lasten over 2022.

In de controleverklaring zijn vijf kernpunten toegelicht. Mevrouw Bast-den Hollander licht er twee toe:

- I. Toepassing van de vernieuwde RJ270 in de jaarrekening.
Deze ziet toe op de winst- en verliesrekening. De NBA heeft de effecten van de vernieuwde RJ270 bekeken op alle opbrengst categorieën. Dit is beoordeeld en gecontroleerd door de controlerend accountant waarna de NBA is geadviseerd een aantal aanpassingen te maken in onderliggende systemen, zodat deze beter aansluiten op de opbrengstverantwoording.
- II. De verantwoording van de opbrengsten uit de earnout regeling in verband met de verkoop van NBA opleidingen.
Hiervoor is een risico onderkend dat de baten niet volledig zijn verantwoord. Voor de controle is een omzet-opgave ontvangen van de kopende partij. Tevens heeft de controlerend accountant kennis genomen van een rapport van feitelijke bevindingen over specifieke werkzaamheden, die op verzoek van de NBA zijn uitgevoerd

door de accountant van de kopende partij. Ten slotte is de scenario-analyse van de NBA beoordeeld, waarin de impact is bekeken van de mogelijke afwijking in de omzet die door de kopende partij is behaald. Dit alles heeft niet tot materiële bevindingen geleid.

De tijdens de controle geconstateerde afwijkingen zijn verwerkt in de jaarrekening of niet materieel bevonden. De accountant heeft een goedkeurende verklaring verstrekt bij de jaarrekening 2022 en de daarin opgenomen WNT verantwoording.

Tot slot bedankt zij de organisatie van de NBA, en Berry Wammes in het bijzonder voor de laatste keer, voor de constructieve en de plezierige samenwerking tijdens de controle.

Vanuit de zaal worden de volgende vragen gesteld.

Luc Jalink uit Amstelveen vraagt of het bestuur tevreden is? Carla Slotema antwoordt bevestigend maar wijst erop dat de ambities van het bestuur hoog zijn en dat die mogelijk tot keuzes in besteding van de beschikbare middelen kunnen gaan leiden.

De heer Jalink vraagt vervolgens of er in het jaarverslag – naast de aandacht voor de NBA als organisatie en de accountantssector in het geheel – ook aandacht besteed kan worden aan de onderscheiden beroepsgroepen als controlerend accountant, CFO, MKB-accountant e.d. Carla Slotema antwoordt dit een interessant idee te vinden en zal meenemen in verdere overweging.

Joan Zielhuis-Vos uit Harderwijk wijst op de in- en doorstroom bij de praktijkopleiding en vraagt of hier jaarlijks onderzoek naar gedaan wordt? Carla Slotema antwoordt dat dit jaarlijks gemonitord wordt.

Alexander Vissers merkt op het vreemd te vinden dat de NBA het eigen 10-jarig bestaan van de NBA in 2023 niet heeft benoemd. Verder is zijn inziens de wet ondeugdelijk, het bestuur erbarmelijk en hij verbaast zich dat de accountant hierover niets heeft opgenomen in de verklaring. Carla Slotema constateert dat de Alexander Vissers geen vraag stelt maar zijn zienswijze naar voren heeft gebracht.

Mario van Buijtene uit Zoetermeer vraagt hoe er te frauderen zou zijn met de contributiebaten. Tevens merkt hij op dat het gebruik van het woord “juistheid” in de controleverklaring niet meer voorkomt in de NV COS. Mevrouw Bast-den Hollander antwoordt dat de contributiebaten de nodige aandacht hebben gekregen tijdens de controle als zijnde één van de 5 kernpunten. Dit is beschreven in de controleverklaring. Inzake de opmerking over het gebruik van de zinsnede “juistheid” zal zij dit voor volgend jaar nader bekijken.

Aangezien er verder geen vragen zijn gaat Carla Slotema over tot stemming.

De bestuurssecretaris deelt mee dat er 223 stemmen in de zaal aanwezig zijn, waaronder 67 volmachten.

De uitslag van de stemmingen is als volgt:

Aantal stemmen: 197			
	Voor	Tegen	Blanco
Vaststellen jaarrekening 2022	179	8	10
Aantal stemmen: 197			
	Voor	Tegen	Blanco
Verlenen decharge aan bestuur	168	15	14

John Weerdenburg uit Hooglanderveen vraagt waarom de blanco stemmen geen percentage krijgen in de geprojecteerde uitslagen in de zaal? Carla Slotema geeft aan dat blanco stemmen wel meetellen bij het bepalen van de geldigheid van een stemming (minstens 50% van de aanwezige stemmen moet meedoen), maar dat blanco stem-

men niet meetellen bij het bepalen van de uitslag van een stemming.

Vervolgens behandelt Carla Slotema kort de prognose van het financiële resultaat 2023. Als gevolg van oorzaken buiten de directe invloedssfeer van de NBA zullen de kosten hoger uitpakken dan begroot. Naar verwachting zal daarom het resultaat per ultimo 2023 een groter verlies laten zien dan dat het bestuur op de vorige ledenvergadering heeft aangegeven. Er zijn onder andere extra kosten voor onderzoeken naar de herziening van het beroepsprofiel.

Aangezien er geen vragen zijn geeft Carla Slotema het woord terug aan de voorzitter.

San Croonenberg complimenteert het bestuur met het mooie en toegankelijke jaarverslag met nuttige informatie over het waardecreatiemodel.

5. Benoemingen

De voorzitter geeft aan dat Ingrid Hems eind mei is uitgetreden uit het ledengroepbestuur Accountants in Business en daarmee ook haar rol als afgevaardigde vanuit het ledengroepbestuur AIB in het NBA-bestuur. Hij bedankt haar voor het werk in het bestuur en de plezierige samenwerking – waaronder het laatste jaar als plaatsvervangend voorzitter.

De voorzitter geeft het woord aan Monika Bankert, voorzitter van de selectie- en renumeratiecommissie.

5.a. Benoeming nieuw bestuurslid

Alvorens de voorgestelde benoeming te behandelen wijst Monika Bankert op de vacature in het ledengroepbestuur Openbaar Accountants waar momenteel voor geworven wordt. Deze persoon zal ook als afgevaardigde uit het LOA-bestuur in december van dit jaar in het NBA-bestuur plaats nemen, ter opvolging van Annique van der Ha. Monika Bankert roept met name AA-accountants op om op deze vacature te solliciteren.

Inzake de huidige vacature in het bestuur was uittredend bestuurslid Ingrid Hems de afgevaardigde vanuit het ledengroepbestuur AIB. Het ledengroepbestuur AIB heeft besloten om een al zittend lid van het NBA-bestuur tot nieuwe afgevaardigde vanuit het AIB-bestuur in het NBA-bestuur te benoemen. Dit besluit van het ledengroepbestuur AIB heeft het mogelijk gemaakt dat het NBA-bestuur de vrijgekomen zetel kan invullen met een reguliere vergunninghouder. Momenteel zit er in het bestuur geen reguliere vergunninghouder en het bestuur hecht aan een gebalanceerde afspiegeling van alle geledingen van het beroep in het bestuur.

Bij de werving en voordracht voor deze vacature is de selectie- en renumeratiecommissie van het bestuur tijdelijk aangevuld met de heer Bart Jonker – lid van de Raad van Bestuur bij reguliere vergunninghouder Grant Thornton. Monika Bankert bedankt hem voor zijn deelname hieraan. Na een zorgvuldige procedure heeft het bestuur het advies van de selectie- en renumeratiecommissie overgenomen en de heer Steef Visser voorgedragen als bestuurslid.

Monika Bankert wijst erop dat na deze openbare voordracht er signalen door het bestuur zijn ontvangen. Dit heeft tot enige vervolgcacties geleid met als conclusie dat er geen enkel beletsel is om Steef Visser voor te dragen tot benoeming in het bestuur. Zij nodigt Steef Visser vervolgens uit om zich aan de vergadering te presenteren. Steef Visser bedankt als eerste het bestuur voor het vertrouwen en bedankt de vele leden die hem na bekendmaking van zijn voordracht een positief bericht hebben gestuurd. Hij wijst vervolgens op het belang van het MKB-segment en het feit dat de NBA hier – meer dan sommige leden denken – reeds goede ondersteuning aan geeft. Als voorzitter van de Commissie MKB heeft hij jarenlang met het NBA-bureau samengewerkt aan diverse producten en initiatieven. Binnen het bestuur zal hij ook stevig het MKB-geluid laten horen, uiteraard onder het overkoepelende principe dat de NBA de belangen van alle accountants en elke geleding van het beroep moet blijven bewaken en ondersteunen.

Monika Bankert vraagt of er leden zijn die het woord willen voeren over dit onderwerp of een vraag willen stellen.

Alexander Vissers uit Heerlen merkt op dat hij niet twijfelt aan de kwaliteiten van Steef Visser maar wijst erop dat het zijn inziens niet verstandig is om bestuursverantwoordelijkheid bij de NBA te aanvaarden zolang de wet op het accountantsberoep niet in overstemming is met het EU-recht.

Monika Bankert constateert dat de opmerking van de Alexander Vissers geen vraag is aan Steef Visser of het bestuur.

Aangezien er verder geen vragen of opmerkingen zijn gaat Monika Bankert over tot stemming:

Aantal stemmen: 192			
	Voor	Tegen	Blanco
Benoeming Steef Visser tot bestuurslid	172	7	13

Zij feliciteert de heer Visser met zijn benoeming tot lid van het bestuur.

5.b. Benoeming van de plaatsvervangend voorzitter

Monika Bankert geeft aan dat het bestuur uit de zittende bestuursleden een persoon voordraagt als plaatsvervangend voorzitter en dat de ledenvergadering diegene benoemt voor de periode van één jaar. Het bestuur draagt Carla Slotema voor als plaatsvervangend voorzitter.

Aangezien er geen vragen of opmerkingen zijn gaat Monika Bankert over tot stemming:

Aantal stemmen: 193			
	Voor	Tegen	Blanco
Benoeming Carla Slotema tot plaatsvervangend voorzitter	162	17	14

Zij feliciteert Carla Slotema met haar benoeming.

5.c. Vaststelling van het rooster van aftreden

Monika Bankert licht toe dat het voorgestelde rooster van aftreden vijf namen van door de ledenvergadering gekozen bestuursleden bevat in plaats van de voorheen gebruikelijke vier. Dit komt door de bijzondere situatie dat zijzelf sinds kort als door de ledenvergadering gekozen bestuurslid nu ook afgevaardigde is namens het leden-groepbestuur Accountants in Business.

Aangezien er geen vragen of opmerkingen zijn gaat Monika Bankert over tot stemming:

Aantal stemmen: 190			
	Voor	Tegen	Blanco
Vaststelling rooster van aftreden	176	4	10

5.d. Benoeming van de accountant en de plaatsvervangend accountant

Monika Bankert licht toe dat het bestuur voorstelt om Anja Bast-den Hollander als accountant te benoemen en Erik Koetje tot plaatsvervangend accountant ten behoeve van de controle van boekjaar 2024.

Aangezien er geen vragen of opmerkingen zijn gaat Monika Bankert over tot stemming:

Aantal stemmen: 196			
	Voor	Tegen	Blanco
Benoeming van de accountant Anja Bast-den Hollander	170	9	17

Aantal stemmen: 195			
	Voor	Tegen	Blanco
Benoeming van de plaatsvervangend accountant Erik Koetje	167	10	18

Zij feliciteert beiden met hun benoeming en geeft het woord terug aan de voorzitter.

De voorzitter schorst de vergadering voor enkele minuten gezien de hoge temperatuur in de zaal. Daarna hervat de voorzitter de vergadering met agendapunt 6.

6. Ontwerpverordeningen

De voorzitter licht toe dat er vier ontwerpverordeningen op de agenda staan. Alexander Vissers heeft op drie van de vier ontwerpverordeningen (6.a, 6.b en 6.c) een zienswijze ingediend. Deze is op de NBA website gepubliceerd.

6.a. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, de Verordening op de kosten kwaliteitsbeoordelingen en de Verordening op de Raad voor Toezicht

De voorzitter geeft aan dat deze ontwerpverordening ingegeven is door de invoering van 'het toezicht op nieuwe leest'. Belangrijke onderdelen hiervan zijn onder andere het ontwikkelingsgesprek en het beperken van een hertoetsing tot de onderdelen die bij een eerste toetsing onvoldoende zijn gebleken. De tariefstelling wordt daar ook op aangepast.

John Weerdenburg heeft drie amendementen ingediend op deze ontwerpverordening. De voorzitter geeft John Weerdenburg de gelegenheid om deze drie amendementen toe te lichten en merkt alvast op dat het bestuur deze drie amendementen onderschrijft en met een positief stemadvies aan de leden voor zal leggen.

John Weerdenburg bedankt het bestuur dat zij de amendementen onderschrijft. Na het indienen van zijn oorspronkelijke drie amendementen heeft hij samen met de bestuursjurist van het NBA-bureau de teksten van de amendementen op onderdelen herschreven om het duidelijker en juridisch kloppend te maken, waarvoor hij de bestuursjurist dank zegt. Vervolgens geeft hij de volgende toelichting;

Amendement 1 stelt voor om bij een gedeeltelijke hertoetsing de daadwerkelijke uren in rekening te brengen via een uurtarief (inclusief een opslag in dit uurtarief van de indirecte bureaukosten).

Amendement 2 stelt voor om in het geval een B-oordeel uitsluitend is gebaseerd op het oordeel over de uitvoering van assurance-opdrachten door de accountantseenheid, dit dan ook expliciet in het eindoordeel te vermelden.

Amendement 3 stelt voor om een beleidsnotitie inzake voortgezette toetsing van de Raad voor Toezicht in de verordening op te nemen. Deze beleidsnotitie is indertijd opgesteld naar aanleiding van discussie in de ledenvergadering van mei 2016 en voorziet in het introduceren van een voortgezette toetsing.

De voorzitter dankt John Weerdenburg voor zijn toelichting. Aangezien er geen vragen zijn gaat de voorzitter over tot stemming over de drie amendementen, waarna een stemming volgt over de al dan niet geamendeerde ontwerpverordening.

Aantal stemmen: 207

	Voor	Tegen	Blanco
Amendement 1	194	8	5

Aantal stemmen: 213

	Voor	Tegen	Blanco
Amendement 2	196	6	11

Aantal stemmen: 212

	Voor	Tegen	Blanco
Amendement 3	193	8	11

De voorzitter stelt vast dat de drie amendementen zijn aangenomen.

De voorzitter geeft Alexander Vissers de gelegenheid om zijn zienswijze toe te lichten. Alexander Vissers geeft aan dat zijns inziens deze ontwerpverordening onder agendapunt 6.a indruist tegen het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, de Grondwet en de Wet op het accountantsberoep. Er is zijns inziens nergens in een wet vastgelegd dat de NBA een toezichtstaak heeft en dat de NBA een dergelijke verordening aan anderen dan accountants, (accountantseenheden, accountspraktijken en -kantoren) kan opleggen. Zijns inziens is deze ontwerpverordening niet bindend en hij adviseert de leden om tegen te stemmen.

De voorzitter dankt Alexander Vissers voor zijn toelichting en geeft aan dat het bestuur geen reden ziet om de voorgestelde ontwerpverordening in te trekken. De voorzitter gaat vervolgens over tot stemming over de geamendeerde ontwerpverordening.

Aantal stemmen: 208

	Voor	Tegen	Blanco
Geamendeerde ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening op de kwaliteitsbeoordelingen, de Verordening op de kosten kwaliteitsbeoordelingen en de Verordening op de Raad voor Toezicht	181	16	11

De voorzitter stelt vast dat de geamendeerde ontwerpverordening is aangenomen.

6.b. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening op de organen voor de beroepsreglementering

De voorzitter licht toe dat deze ontwerpverordening een kleine reparatie behelst van de Verordening op de organen voor de beroepsreglementering die in de ledenvergadering van december 2022 is aangenomen. Hierin was namelijk een aantal eisen opgenomen inzake de voorzitter van het College Beroepsreglementering en de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het Belanghebbendenorgaan Beroepsreglementering die bij de werving van kandidaten in de praktijk als te knellend zijn ervaren. De voorliggende ontwerpverordening past deze eisen aan.

De voorzitter geeft Alexander Vissers de gelegenheid om zijn zienswijze toe te lichten. Alexander Vissers geeft aan dat zijns inziens de Wet op het accountantsberoep en de Grondwet het niet toelaten dat de NBA organen instelt met een bepaalde bevoegdheid – buiten de in de wet genoemde besturen. Het College Beroepsreglemen-

tering en het Belanghebbendenorgaan Beroepsreglementering zijn zijn inziens volstrekt onnodig en hij adviseert het bestuur beide organen af te schaffen.

De voorzitter dankt Alexander Vissers voor zijn toelichting en geeft aan dat het bestuur geen reden ziet om de voorgestelde ontwerpverordening in te trekken. De voorzitter gaat vervolgens over tot stemming over de ontwerpverordening.

Aantal stemmen: 180			
	Voor	Tegen	Blanco
Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening op de organen voor de beroepsreglementering	144	19	17

De voorzitter stelt vast dat de ontwerpverordening is aangenomen.

6.c. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening op de geldelijke bijdragen praktijkopleidingen

De voorzitter licht toe dat in deze verordening diverse tarieven zijn opgenomen die betrekking hebben op de afronding van de opleiding tot accountant. Op deze tarieven is een systeem van automatische indexatie van toepassing. Met voorliggende ontwerpverordening stelt het bestuur voor om een aantal tarieven in deze verordening ook autonoom aan te passen. Dit vanwege onder andere hogere kosten voor het NBA-bureau voor het afnemen van examens.

Er zijn geen zienswijzen ingediend op deze ontwerpverordening. De voorzitter gaat vervolgens over tot stemming over de ontwerpverordening.

Aantal stemmen: 176			
	Voor	Tegen	Blanco
Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening op de geldelijke bijdragen	150	11	15

De voorzitter stelt vast dat de ontwerpverordening is aangenomen.

6.d. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening op de ledenvergadering, de Verordening op het bestuur en de Verordening op de voorzitter

De voorzitter licht toe dat het bestuur met deze ontwerpverordening voorstelt om een aantal bepalingen die nu nog in de gedragscode voor het bestuur staan, op te nemen in diverse verordeningen. Het gaat daarbij om bepalingen die meer dan alleen interne werking hebben.

De voorzitter geeft Alexander Vissers de gelegenheid om zijn zienswijze toe te lichten. Alexander Vissers geeft aan dat hij afziet van een verdere toelichting. Wel meldt hij dat hij een handhavingsverzoek bij Financiën zal indienen om de zijn inziens illegale besluiten in deze ledenvergadering te laten vernietigen.

De voorzitter dankt Alexander Vissers voor zijn toelichting en geeft aan dat het bestuur geen reden ziet om de voorgestelde ontwerpverordening in te trekken. De voorzitter gaat vervolgens over tot stemming over de ontwerpverordening.

Aantal stemmen: 180

	Voor	Tegen	Blanco
Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening op de ledenvergadering, de Verordening op het bestuur en de Verordening op de voorzitter	145	12	23

De voorzitter stelt vast dat de ontwerpverordening is aangenomen.

7. Uitreiking loftrumpet

Door middel van een video worden de ontvangers van de loftrumpet geïntroduceerd en in het zonnetje gezet voor hun diensten voor het beroep. Het betreft Martin Hoogendoorn, Nancy Kamp-Roelands en Frans van der Wel. Hoogendoorn en Van der Wel zijn in de vergadering aanwezig en ontvangen hun loftrumpet uit handen van de voorzitter.

8. Rondvraag

Rob de Haan uit Leusden merkt op dat Alexander Vissers zijn kritische vragen aan het bestuur beter voor de Tweede Kamer in Den Haag kan bewaren aangezien daar zijn gewenste aanpassingen gerealiseerd moeten worden.

Alexander Vissers uit Heerlen spreekt zijn ergernis uit dat de bestuursleden die niet op het podium zitten – net als in de vorige ledenvergadering – met de rug naar de leden zitten. Tevens wijst hij op het feit dat enkel de voorzitter de jaarrekening 2022 heeft ondertekend en niet het voltallige bestuur.

Inzake deze laatste opmerking van de heer Vissers wijst Carla Slotema erop dat ondertekening door het gehele bestuur niet wettelijk verplicht is. Ondertekening door de voorzitter is wettelijk gezien voldoende.

John Weerdenburg uit Hooglanderveen bedankt de vergadering voor het ondersteunen en aannemen van zijn drie amendementen onder agendapunt 6.a. Tevens wenst hij Steef Visser veel succes met het vertegenwoordigen van de mkb-accountants in het bestuur.

Joan Zielhuis-Vos uit Harderwijk complimenteert het bestuur en het NBA-bureau met deze ledenvergadering en de voorafgaande bijeenkomst deze middag inzake 'De accountant van de toekomst'.

Henny Hofland uit Lelystad vraagt waarom het verplichte PE-onderwerp voor 2023 het thema 'duurzaamheid' is terwijl hijzelf in zijn klantenkring daar nog weinig mee te maken heeft.

De voorzitter antwoordt dat er de komende jaren diverse wetgeving komt die duurzaamheidsrapportages door bedrijven verplicht gaat stellen. Dit gaat weliswaar in tranches met eerst verplichtingen voor grote bedrijven maar het bestuur acht het verstandig dat alle accountants hun kennis op peil houden voor assurance op deze rapportages.

Gert Slijkhuis uit Arnhem heeft schriftelijk de volgende vraag ingediend; Vorig jaar heeft de heer Aleks Kayhan aangekondigd om de regeldruk voor accountants te gaan bekijken. Is hier al een begin mee gemaakt? En wat is momenteel de status van dit proces?

De voorzitter antwoordt dat het bestuur reeds begonnen is om naar zogenoemd 'laaghangend fruit' te kijken als eerste stap in een nog nader op te stellen ontregelprogramma. Hij wijst erop dat de NBA al enige tijd – op advies van de Commissie MKB – een MKB-toets heeft ingesteld voor alle nieuwe regelgeving.

John Weerdenburg uit Hooglanderveen vraagt hoe er door de leden suggesties kunnen worden gedaan voor ontregeling, onder andere gericht op het 'laaghangend fruit'.

De voorzitter antwoordt dat hij verwacht dat de NBA in de 2e helft van dit jaar een algemene uitvraag onder de leden zal doen naar suggesties en mogelijkheden tot vermindering van regeldruk.

Theo Kaspers uit Altforst heeft schriftelijk de volgende vraag ingediend; Wat zijn de plannen van bestuur en NBA organisatie om het onderscheid en verband tussen de begrippen ik, jij en wij binnen de NBA voor te bereiden. En stelt de NBA zich kwetsbaar op om vervolgens deze ter besluitvorming in de ledenvergadering (het hoogste orgaan) voor te leggen zodat de behoeften, mogelijkheden en verplichtingen van ruim 22.000 maatschappelijk relevante professionals zo optimaal mogelijk gestalte kunnen krijgen?

De voorzitter antwoordt dat hij voorstelt om deze vraag in een persoonlijk gesprek met Theo Kaspers te bespreken om te vragen naar de achtergrond en bedoeling van deze vraag. Theo Kaspers geeft ter vergadering aan dat dit akkoord is.

Rik Kramer uit De Meern stelt de volgende twee vragen: (1) Wat is de visie van het bestuur op de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer t.a.v. accountants (CSR, Verklaring Omtrent Risicobeheersing (VOR), aanpak fraude) enerzijds en de daling aan accountancy studenten anderzijds? (2) Wat is de visie van het bestuur op het beperken van de controleplicht?

De voorzitter antwoordt op 1 door te verwijzen naar de themabijeenkomst 'De accountant van de toekomst' voorafgaande aan deze ledenvergadering. Het bestuur onderkent het belang van ontwikkelingen als duurzaamheidsrapportages en bijvoorbeeld het beoordelen van ICT-risico's. De al eerder genoemde expertgroep stelt momenteel een voorstel op voor de herziening van het beroepsprofiel waarin bovengenoemde ontwikkelingen een plaats kunnen krijgen. Idealiter versterkt een herzien beroepsprofiel de aantrekkelijkheid van de opleiding tot accountant. Een uiteindelijk voorstel voor een nieuwe Verordening op het beroepsprofiel zal in een volgende ledenvergadering worden geagendeerd.

Inzake vraag 2 antwoordt de voorzitter dat de NBA voorstander is om de controlegrens te verhogen. Dit moet echter via een Europees traject verlopen.

Aangezien er verder geen vragen of opmerkingen zijn, geeft de voorzitter het woord aan Berry Wammes.

Berry Wammes memoreert dat hij in de afgelopen 20 jaar ongeveer 30 ledenvergaderingen heeft bijgewoond, negen voorzitters NIVRA en NBA heeft meegemaakt en drie wetgevingsrondes. Wetgevingsronde nummer vier vindt momenteel plaats. Toen hij startte bij het NIVRA speelde de boekhoudaffaires Enron en Ahold en hij signaleert dat sinds die tijd het beroep veel sterker dan voorheen onder het maatschappelijk en politiek vergrootglas is komen te liggen. Dit betekende onder andere nieuwe wetgeving en de AFM als toezichthouder. Berry Wammes geeft aan dat hij de sector sterk heeft zien veranderen en een meer actieve en betrokken maatschappelijke rol heeft opgepakt. De NBA en de sector hebben zich ook ontwikkeld tot serieuze gesprekspartners in de maatschappelijke en politieke debatten. Hier hebben veel leden hun steentje aan bijgedragen, onder andere ook enkele kritische leden als Hans Blokdijk, Marcel Pheijffer, Marco Moling en John Weerdenburg.

De NBA heeft zich ontwikkeld tot een serieuze, robuuste en veerkrachtige beroepsorganisatie met professionele medewerkers, een kundig bestuur en veel betrokken leden. Berry Wammes spreekt zijn vertrouwen uit in de toekomst van de NBA en de sector en is blij dat hij in een boeiende periode voor de NBA heeft gewerkt. Hij wenst het bureau, zijn opvolgster Liane Vlaskamp, het bestuur en de leden veel kracht en wijsheid toe.

9. Sluiting

De voorzitter bedankt Berry Wammes voor zijn afscheidswaarden en bedankt de leden voor hun aanwezigheid en bijdragen.

De voorzitter geeft alvast aan dat de volgende ledenvergadering plaatsvindt op 11 december 2023 en dat op 23 november a.s. de Accountantsdag wordt georganiseerd.

De voorzitter sluit vervolgens de bijeenkomst van de ledenvergadering van de NBA om 18.39 uur.

Aldus gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de bijeenkomst van de ledenvergadering van de NBA 11 december 2023

Kris Douma
Voorzitter

Erica Steenwijk
bestuurssecretaris

IV. Ontwerpverordeningen

Ontwerpverordeningen

A. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Wijzigingsverordening ViO 2023 Fees/NAS)

De ledenvergadering van de Nederlandse beroepsorganisatie van accountants;
Gelet op artikel 19, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de Wet op het accountantsberoep;
Overwegende dat het noodzakelijk is om de ViO te wijzigen ter nadere implementatie van de Revisions to the Fee-related Provisions of the Code of Ethics (Final pronouncement April 2021) en de Revisions to the Non-Assurances Services Provisions of the Code of Ethics (Final pronouncement April 2021);
Stelt de volgende verordening vast:

Artikel I

De Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt in alfabetische volgorde de volgende begripsbepaling ingevoegd:

- controledienst: dienst:
  - a. die wordt uitgevoerd ten behoeve van externe gebruikers of de raad van commissarissen;
  - b. waarvan de uit te voeren werkzaamheden gericht zijn op het verifiëren van informatie waarmee de verantwoordelijke partij zich verantwoordt;
  - c. waarbij de aard van de werkzaamheden overeenkomt met werkzaamheden die zijn opgenomen in de Standaarden 000N – 3999 NV COS; en
  - d. waarop onderstaande standaarden of standaarden die qua aard en omvang hiermee vergelijkbaar zijn van toepassing zijn:
    1. Standaarden 000N – 999 NV COS, opdrachten tot controle van historische financiële informatie;
    2. Standaarden 2000 – 2699 NV COS, opdrachten tot beoordeling van historische financiële informatie;
    3. Standaarden 3000 – 3999 NV COS, assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie; of
    4. Standaard 4400 NV COS, opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie;
- opdrachtpartner: partner of andere persoon binnen de accountantseenheid die verantwoordelijk is voor de assurance-opdracht en de uitvoering daarvan en voor het assurance-rapport dat namens de accountantseenheid wordt uitgebracht en aan wie, indien vereist, door een beroepsorganisatie of een wettelijke, regelgevende of toezichthoudende instantie passende bevoegdheden zijn toegekend.

B

Aan artikel 10 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De artikelen 21 en 22b zijn niet van toepassing als de non-assurancedienst die verricht wordt voor een verbonden derde geen materiële invloed heeft op het assurance-object van de verantwoordelijke entiteit en:
  - a. de verbonden derde een natuurlijk of rechtspersoon is die niet feitelijk beleidsbepalend is in de verantwoordelijke entiteit; of;
  - b. de verbonden derde een huishouding is waarin de verantwoordelijke entiteit geen beleidsbepalende invloed heeft.

C

Artikel 16, vierde lid, vervalt.

D

Het opschrift van hoofdstuk 4 komt te luiden: Hoofdstuk 4 Samenloop dienstverlening bij een oob (waarbij geen wettelijke controle wordt uitgevoerd) en bij een niet-oob (alle assurance-opdrachten).

E

Artikel 17 komt te luiden:

Dit hoofdstuk is van toepassing als de accountantseenheid:

1. een assurance-opdracht verricht bij een organisatie van openbaar belang anders dan een wettelijke controle;
2. een wettelijke controle verricht bij een verantwoordelijke entiteit niet zijnde een organisatie van openbaar belang;
3. een assurance-opdracht anders dan een wettelijke controle verricht bij een verantwoordelijke entiteit niet zijnde een organisatie van openbaar belang.

F

Aan artikel 18 wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door “; of”, een onderdeel toegevoegd, luidende:

- c. namens de verantwoordelijke partij rapporteert aan de met governance belaste personen van de verantwoordelijke entiteit over aangelegenheden met betrekking tot het assurance-object.

G

Na artikel 18 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 18a

Het is verboden een assurance-opdracht uit te voeren bij een verantwoordelijke entiteit, als de accountantseenheid of een ander onderdeel van het netwerk aan die entiteit een fiscale dienst verleent of heeft verleend of een fiscale transactie voorstelt of heeft voorgesteld en:

- a. de dienst of transactie van invloed is op het assurance-object; en
- b. aan de dienst of transactie geen pleitbaar standpunt ten grondslag ligt.

H

Het opschrift van paragraaf 4.2 komt te luiden: Paragraaf 4.2 Aanvullende bepalingen voor assuranceopdrachten bij verantwoordelijke entiteiten die geen oob zijn en niet beursgenoteerd zijn .

I

Artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt onderdeel b onder verlettering van onderdeel c tot onderdeel b en onder vervanging van de puntkomma aan het slot van onderdeel a door “; of”.
2. Het tweede lid, aanhef, komt te luiden:
  2. In afwijking van het eerste lid mag een assurance-opdracht worden uitgevoerd als:.

J

Na artikel 20 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 20a

1. Het is verboden een assurance-opdracht uit te voeren bij een verantwoordelijke entiteit niet zijnde een organisatie van openbaar belang, als de accountantseenheid of een ander onderdeel van het netwerk aan die entiteit een non-assurancedienst verleent of heeft verleend die van invloed is op het assurance-object en een verwerkingswijze in het assurance-object tot gevolg heeft waarvan het assurance-team betwijfelt of deze verwerkingswijze passend is.
2. In afwijking van het eerste lid mag een assurance-opdracht worden uitgevoerd als:
  - a. voldaan wordt aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 3, zevende lid, onderdelen a en b, of artikel 4; en
  - b. een maatregel is of wordt genomen die de onafhankelijke uitvoering waarborgt.

K

Het opschrift van paragraaf 4.3 komt te luiden: Paragraaf 4.3 Aanvullende bepalingen bij een oob (waarbij geen wettelijke controle wordt uitgevoerd) en bij een beursgenoteerde onderneming niet-oob (alle assurance-opdrachten).

L

In artikel 21 vervalt het woord "materiële".

M

Na artikel 22 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 22a

Het is verboden een assurance-opdracht uit te voeren bij een verantwoordelijke entiteit zijnde een organisatie van openbaar belang als de eindverantwoordelijk accountant, de accountantspraktijk of een ander onderdeel van het netwerk in een procedure voor een rechterlijke instantie of een andere instantie voor juridische conflictbeslechting:

- a. optreedt als procesvertegenwoordiger van de verantwoordelijke partij;
- b. optreedt als partijdeskundige namens de verantwoordelijke partij.

Artikel 22b

1. De eindverantwoordelijke accountant weigert of beëindigt een wettelijke controle bij een verantwoordelijke entiteit zijnde een beursgenoteerde onderneming die geen organisatie van openbaar belang is waaraan de accountantspraktijk of een ander onderdeel van het netwerk:
  - a. andere diensten dan een controledienst verleent;
  - b. tijdens de uitvoering van de wettelijke controle andere diensten dan controlediensten wil gaan verlenen; of
  - c. in de periode waarop de wettelijke controle betrekking heeft een andere dienst dan controlediensten verleende.
2. Het eerste lid is niet van toepassing als het auditcomité of een orgaan met gelijksoortige taken:
  - a. vooraf geïnformeerd is over:
    - i. een mogelijke bedreiging die ontstaat door een samenloop van dienstverlening en de daaraan gerelateerde vergoeding;
    - ii. de eventueel door de accountant te nemen andere maatregelen; en
  - b. schriftelijk akkoord gaat met het aanvaarden of continueren van de wettelijke controle.

N

Het opschrift van paragraaf 5.1 komt te luiden: **Paragraaf 5.1 (Resultaat)afhankelijke vergoedingen.**

O

Onder verlettering van artikel 23, onderdelen a en b tot onderdelen b en c, wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

- a. de vergoeding voor de assurance-opdracht afhankelijk is gesteld van andere diensten die de accountantspraktijk of een ander onderdeel van het netwerk aan de verantwoordelijke partij verleent of heeft verleend;

P

Artikel 25a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt telkens na “het auditcomité” ingevoegd “of een orgaan met gelijksoortige taken”.

Q

Artikel 25b wordt als volgt gewijzigd:

1. De woorden “wettelijke controle” worden vervangen door: assurance-opdracht.
2. Het woord “accountantsorganisatie” wordt telkens vervangen door: accountantspraktijk.

R

Artikel 31, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder verlettering van onderdeel d tot onderdeel e wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
  - d. een ander dan onder c vermeld senior lid van het non- assurance team betrokken bij de uitvoering van een non-assurancedienst aan de verantwoordelijke entiteit door de accountantspraktijk of door een ander onderdeel van het netwerk, tenzij de bijdrage van het senior lid aan die non-assurancedienst van minimale omvang is;
2. In onderdeel e wordt “onderdeel c” vervangen door “onderdelen c en d”.
3. In het vijfde lid wordt “In afwijking van het tweede lid, onderdelen c en d” vervangen door “In afwijking van het tweede lid, onderdelen c, d en e”.

S

In artikel 32 wordt “onderdeel c” vervangen door “onderdelen c en d”.

T

In artikel 38, tweede lid, onderdeel b, vervalt ‘als bedoeld in de begrippenlijst van de NV COS’.

U

In artikel 38a, onderdeel c, vervalt ‘als bedoeld in de begrippenlijst van de NV COS’.

V

Na artikel 48b wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 48c

1. De ViO zoals deze luidde tot de inwerkingtreding van deze verordening blijft van toepassing op een assurance-opdracht die is overeengekomen voor 15 december 2023 en afgerond voor 15 december 2024.
2. De ViO zoals deze luidde tot de inwerkingtreding van deze verordening blijft van toepassing op een samenloop van dienstverlening waarbij:
  - a. de inhoudelijke uitvoering van de non- assurancedienst is aangevangen voor 15 december 2023 en
  - b. de non-assurancedienst:
    - i. betrekking heeft op een verantwoordingsperiode die aanvangt voor 15 december 2023;
    - ii. betrekking heeft op een procedure als bedoeld in artikel 22a en de instantie waar de behandeling van de procedure plaatsvindt nog geen uitspraak heeft gedaan; of
    - iii. geen betrekking heeft op een verantwoordingsperiode of een procedure als bedoeld in artikel 22a en is afgerond voor 15 december 2024.
3. Deze verordening is van toepassing op een samenloop van dienstverlening met een non-assurancedienst die is overeengekomen voor meer dan een verantwoordingsperiode indien de werkzaamheden ten aanzien van de in het vorige lid onder b bedoelde verantwoordingsperiode zijn afgerond.

Artikel II

Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na publicatie in de Staatscourant.

Artikel III

Deze verordening wordt aangehaald als: Wijzigingsverordening ViO 2023 Fees/NAS.

B. Ontwerpverordening tot wijziging van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (Wijzigingsverordening ViO 2023 Group audits)

De ledenvergadering van de Nederlandse beroepsorganisatie van accountants;
Gelet op artikel 19, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de Wet op het accountantsberoep;
Overwegende dat het noodzakelijk is om de ViO te wijzigen ter nadere implementatie van de Revisions to the Code Relating to the Definition of Engagement Team and Group Audits (Final pronouncement Februar 2023);
Stelt de volgende verordening vast:

Artikel I

De Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten wordt als volgt gewijzigd:

A

1. In artikel 1 wordt in alfabetische volgorde de volgende begripsbepaling ingevoegd:
  - buitenlandse accountantspraktijk: in het buitenland gevestigde organisatie waar een lid van een buitenlandse beroepsorganisatie van accountants een gelijkwaardige opdracht uitvoert voor de verantwoordelijke entiteit of een verbonden derde;
  - gelijkwaardige opdracht: opdracht die als assurance- of aan assurance verwante opdracht zou kwalificeren als deze door een accountant zou worden uitgevoerd;
2. De definitie van 'opdrachtteam' komt als volgt te luiden: opdrachtteam: alle partners en staf die de opdracht uitvoeren, alsmede alle andere personen die werkzaamheden voor de opdracht uitvoeren, met uitzondering van een door de accountant ingeschakelde externe deskundige of interne auditors die directe ondersteuning op een opdracht verlenen.

B

Na artikel 3 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3a

1. Voor een lid van het assurance-team van buiten het netwerk van de groepsaccountant geldt bij de toepassing van de artikelen 6 tot en met 8, 10 tot en met 15 en 17 tot en met 46 onafhankelijkheid ten opzichte van:
  - a. het groepsonderdeel, waarbij werkzaamheden worden verricht;
  - b. de groep; en
  - c. een entiteit waarin de entiteit in onderdeel b. beleidsbepalende invloed heeft en die tevens beleidsbepalende invloed heeft op de entiteit in onderdeel a.
2. De accountant van buiten het netwerk van de groepsaccountant, die voor de groepscontrole werkzaamheden uitvoert met betrekking tot een groepsonderdeel en bekend wordt of redelijkerwijs bekend moet zijn met een bedreiging in relatie tot andere groepsonderdelen dan bedoeld in lid 1, beoordeelt deze bedreiging en neemt voor zover relevant een nader te bepalen maatregel die de onafhankelijke uitvoering waarborgt, of weigert of beëindigt de opdracht bij het groepsonderdeel.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing, indien de omstandigheid zich voordoet bij een nauwe financiële of nauwe persoonlijke relatie van een lid van het assurance-team van buiten het netwerk van de groepsaccountant.
4. Onder groepsonderdeel wordt voor de toepassing van dit artikel verstaan een entiteit, bedrijfseenheid, functie of zakelijke activiteit, of een combinatie hiervan, die door de groepsaccountant wordt bepaald ten behoeve van het plannen en uitvoeren van werkzaamheden in een groepscontrole.
5. Onder groep wordt voor de toepassing van dit artikel verstaan een rapporterende eenheid waarvoor financiële overzichten op groepsniveau worden opgesteld.
6. Onder groepsaccountant wordt voor de toepassing van dit artikel verstaan de opdrachtspartner op groepsniveau en de leden van het opdrachtteam anders dan de accountants van de groepsonderdelen.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op assurance-opdrachten.

C

In artikel 9, aanhef, wordt na “een in het buitenland gevestigd onderdeel van het netwerk” ingevoegd “, een buitenlandse accountantspraktijk”.

Artikel II

Deze verordening treedt in werking op de eerste dag na publicatie in de Staatscourant.

Artikel III

Deze verordening wordt aangehaald als: Wijzigingsverordening ViO 2023 Group audits.

C. Ontwerp-Contributieverordening 2024

De ledenvergadering van de Nederlandse beroepsorganisatie van accountants;

Gelet op artikel 19, tweede lid, onderdeel g, van de Wet op het accountantsberoep;

Stelt de volgende verordening vast:

Artikel 1

In deze verordening wordt verstaan onder:

CPB: Centraal Planbureau, bedoeld in artikel 2, eerste lid van de Wet voorbereiding van de vaststelling van een Centraal Economisch Plan.

Artikel 2

De contributie bedraagt voor de contributiegroepen, bedoeld in artikel 2 van de Algemene contributieverordening:

H. openbaar accountant	€ 1.548,-
M. intern accountant en overheidsaccountant	€ 1.032,-
L. accountant in business	€ 516,-
Z. lid zonder arbeidsinkomen	€ 196,-

Artikel 3

Het bedrag van de vermindering, bedoeld in artikel 6 van de Algemene contributieverordening, bedraagt voor elk van de contributiegroepen nihil.

Artikel 4

De korting, bedoeld in artikel 7 van de Algemene contributieverordening, bedraagt nihil.

Artikel 5

Het percentage, bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Algemene contributieverordening, bedraagt 4.

Artikel 6

1. De bedragen (contributie), genoemd in artikel 2, worden met ingang van 1 januari 2025 ieder jaar per 1 januari aangepast overeenkomstig de ontwikkeling van de consumentenprijsindex voor het kalenderjaar waarop de aanpassing betrekking heeft ten opzichte van deze index in het voorafgaande jaar.
2. De ontwikkeling van de consumentenprijsindex, bedoeld in het vorige lid, is de ontwikkeling van de geharmoniseerde consumentenprijsindex zoals deze blijkt uit de door het CPB laatst uitgebrachte publicatie voor 1 april van het jaar dat vooraf gaat aan het jaar waarop de aanpassing, bedoeld in het vorige lid betrekking heeft.
3. De bedragen die voor enig jaar volgen uit de toepassing van het eerste lid, worden daarna naar boven afgerond op hele euro's nauwkeurig.
4. Indien de bedragen die in enig jaar na toepassing van het derde lid zijn verkregen, zich voor de contributiegroepen H, M en L als bedoeld in artikel 2 van de Algemene contributieverordening niet verhouden als 3:2:1, dan worden de bedragen die gelden als contributie voor de contributiegroepen H en M in afwijking van de

vorige leden verkregen door het tarief dat met toepassing van het eerste en derde lid is verkregen voor contributiegroep L, met respectievelijk een factor drie en twee te vermenigvuldigen.

5. Het bestuur maakt ieder jaar zo spoedig mogelijk na 1 april de bedragen ter zake van de contributie bekend die voor het daaropvolgende jaar zijn verkregen met toepassing van de vorige leden alsmede de publicatie, bedoeld in het tweede lid, die aan de verkregen bedragen ten grondslag ligt.

Artikel 7

De Contributieverordening 2022 wordt ingetrokken.

Artikel 8

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024. Indien de Staatscourant waarin deze verordening wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 31 december 2023, treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en werkt zij terug tot en met 1 januari 2024.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Contributieverordening 2024.

V. Begroting

Begroting 2024

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

The logo for the Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) features a solid orange horizontal bar above the letters "NBA" in a bold, orange, sans-serif font.

NBA

December 2023

Begroting 2024

De begroting van 2024 vormt onderdeel van het meerjarenbeleid en een daarbij passende meerjarenprognose met als doel het realiseren van een robuuste en toekomstbestendige NBA-organisatie, een organisatie die voldoende is toegerust om de gewenste ontwikkeling en vernieuwing van het accountantsberoep te faciliteren en daarbij in staat is haar wettelijke taken en missie te vervullen. De benodigde middelen voor de uitvoering van haar kerntaken en de verschillende (strategische) projecten ten behoeve van de kerngebieden uit het Jaarplan 2024 zijn opgenomen in de begroting 2024.

Meerjarig begrotingskader

Op 13 juni 2022 is aan de ledenvergadering een meerjarenprognose voorgelegd voor de periode 2022-2025. Daarin is rekening gehouden met een (meerjarige) investering van € 3,9 miljoen vanuit de algemene reserve. Er werd daarbij rekening gehouden met tekorten van respectievelijk € 1,4 miljoen in 2022 en 2023, € 0,7 miljoen in 2024 en € 0,4 miljoen in 2025. Het uitgangspunt was daarbij dat na deze investering vanaf 2026 en verder wordt teruggekeerd naar een sluitende begroting.

Het verwachte tekort in 2023 is met € 2,2 miljoen, als gevolg van het onverwachte programma rond het beroepsprofiel, € 0,8 miljoen hoger dan in de meerjarenprognose en € 0,3 miljoen meer dan de vastgestelde jaarbegroting 2023. De (meerjarige) investering overschrijdt daardoor het bedrag van € 3,9 miljoen met € 0,2 miljoen. In verband met deze overschrijding wordt in 2025 met een nu reeds ingezet stringenter financieel beleid teruggekeerd naar een sluitende begroting, waarmee de reserve ruim boven de bij de fusie afgesproken minimumgrens van € 6 miljoen blijft.

Begroting 2024

Op basis van het jaarplan 2024 en de huidige inzichten is voor 2024 een verlies begroot van € 0,5 miljoen. Het resultaat voor 2024 komt daarmee beter uit dan de resultaatdoelstelling zoals eerder op de ledenvergadering van 13 juni 2022 gepresenteerd. De belangrijkste stijging van de kosten wordt veroorzaakt door de indexatie van de personeelslasten en het destijds niet begrote programma over het beroepsprofiel. Deze stijging wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de kosten van andere projecten te verlagen, anderzijds vindt compensatie plaats door de indexatie van de contributietarieven. Hierna is voor de diverse onderdelen van de begroting een nadere toelichting terug te vinden.

Contributie

Voor 2024 wordt een stabilisatie verwacht van het ledenaantal (instroom is gelijk aan uitstroom) en daarmee een stabilisatie van de contributiebatens. Voor het aantal inschrijvingen (775) is uitgegaan van het langjarig gemiddelde. Grondslag voor de calculatie zijn de ledenaantallen eind derde kwartaal 2023. De contributietarieven zijn in de begroting geïndexeerd aan de hand van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp, 3,2%) en een autonome verhoging (5,8%). Voor 2024 komt dit gezamenlijk neer op een indexatie met 9%.

Personeelslasten

Voor 2024 is conform de arbeidsvoorwaarden rekening gehouden met een indexatie van 6,3% op basis van de CBS-index. Basis voor de begroting is de (verwachte) bezetting van 107 medewerkers (95,7 fte) per eind 2024. Daarnaast zijn in de begroting 14 vacatures (13,8 fte) opgenomen die geleidelijk gedurende het jaar instromen. In 2024 is verder rekening gehouden met beperkte inzet van externen totdat vacatures zijn ingevuld.

Strategische projecten

In de begroting zijn in lijn met vorig jaar de strategische projecten separaat opgenomen per afdeling. Deze projecten vloeien voort uit de kerngebieden uit het Jaarplan 2024. Het betreft hierbij de directe lasten van de strategische projecten. Een deel van de strategische projecten kent samenhang met de Stuurgroep Publiek Belang. Voor zover strategische projecten vallen in de portefeuille van de stuurgroep Publiek Belang zijn de weergegeven baten van de strategische projecten de bijdragen door de partijen die onderdeel uitmaken van de Stuurgroep Publiek Belang. Anders dan voorheen wordt, om volledig transparant te zijn, nu de totale omvang van deze projecten weergegeven en niet alleen de nettobijdrage van de NBA. De inzet van medewerkers vanuit de NBA op deze projecten vindt plaats vanuit de verschillende afdelingsbudgetten.

De totale uitgaven aan de strategische projecten bedraagt € 2,3 miljoen in 2024 (2023 € 2,3 miljoen). Naar verwachting wordt door de partijen in de Stuurgroep Publiek Belang voor de strategische projecten in de portefeuille van de stuurgroep een bijdrage van €1,2 miljoen toegezegd. De netto kosten voor NBA van alle strategische projecten zullen dan € 1,1 miljoen zijn. Het gaat dan om projecten die in brede zin bijdragen aan de ontwikkeling van de beroepsgroep. Voor de sturing van de projecten is in 2023 doorontwikkeld aan project- en portfoliomanagement, waarbij de sturing is belegd bij de managers van de afdelingen van de NBA.

Kernactiviteiten en NBA-organisatie

Binnen het financiële kader is voor de begroting 2024 uitgegaan van een voortzetting van de reguliere, wettelijke (kern)taken en de daarvoor benodigde ondersteuning van de diverse afdelingen vanuit de NBA-organisatie.

Naast de out of pocket uitgaven bestaan deze uitgaven tevens uit de (directe) personeelslasten per afdeling.

Hieronder zijn per afdeling de belangrijkste wijzigingen terug te vinden tussen de begroting 2023 en de actuele prognose voor 2023.

- **Beroep en Maatschappij:** in de begroting zijn een drietal projectmatige activiteiten voorzien (Accounttech, Signaleringsraad en Diversiteit). De bijdrage voor de Kristalprijs komt te vervallen omdat deze prijs in 2023 voor het laatst wordt uitgereikt. Voor een nog door het bestuur van de NBA te behandelen voorstel inzake de vacatiegelden NBA-breed, is budget opgenomen. Verder blijven de budgetten nagenoeg gelijk aan 2023;
- **Kwaliteit:** voor twee nieuwe commissies (Belanghebbendenorgaan Beroepsreglementering (BOB) en Aanwijsbevoegdheid) zijn budgetten opgenomen. Deze commissies zijn al eerder in de Ledenvergadering besproken. De Aanwijsbevoegdheid volgt vanuit het Ministerie van Financiën, het instellen van de commissie BOB is in de ledenvergadering van 13 december 2022 goedgekeurd. Daarnaast zijn op basis van extra taken en werkzaamheden budgetten meegegroeid. Er is één projectmatige activiteit opgenomen, voor het uitvoeren van werkzaamheden rond Audit Quality Indicators (AQI's);
- **Lerend Beroep:** De opbrengsten en kosten vanuit de praktijkopleidingen zijn gestegen als gevolg van de tussentijdse verhoging van de tarieven, de brutomarge is daarmee gelijk gebleven. Er is budget opgenomen voor een drietal projectmatige activiteiten (aanpassing van de kennistoets als opvolging van de examenfraude, implementatie Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en verlenging samenwerking Sijthoff Media). Voor 2024 is vanwege de door te voeren aanpassingen geen kennistoets voorzien. Het budget voor de assessoren van de Permanente Educatie-portfolio's wordt niet verhoogd, waardoor het aantal getoetste portfolio's ongeveer gelijk blijft. Eerder was dat wel het plan, maar de evaluatie van de nieuwe PE-systematiek wordt afgewacht. De earn-out vanuit NBA Opleidingen is opgenomen, onder voorbehoud van de verlenging van de samenwerking met Sijthoff Media. In de begroting is nog niet opgenomen de eventuele impact van het vernieuwen van de afspraak met de Belastingdienst over de Vennootschapsbelastingplicht van de earn-out. Het budget vacatievergoedingen voor Faculties is hoger, omdat de Facultybesturen in 2024 compleet zullen zijn;
- **Bestuur en directie:** hogere lasten door de stijging van (inter)nationale contributies, een tariefstijging van de controlerend accountant en hogere advieskosten;
- **Communicatie:** het budget voor regulier onderhoud van de website is verhoogd. Tevens is de verdere ontwikkeling van de nieuwe website (fase 2) als afdelingsproject opgenomen. Het budget voor de accountantsdag is verlaagd. Uitgangspunt is dat deze break-even wordt georganiseerd. Ook het budget voor de ledenvergaderingen is verlaagd, maar aanvullend daarop is binnen het strategische project budget voor een werkconferentie opgevoerd vanwege het werken aan een betrokken beroepsvereniging;
- **Bedrijfsvoering:** in 2024 worden hogere ICT-lasten verwacht, mede omdat bleek dat een deel in 2023 te laag begroot is. Door diverse migraties zijn er als gevolg van dubbele licenties ook hogere kosten, deze vallen in de loop van 2024 weg. De facilitaire kosten zijn fors lager als gevolg van lagere huur en servicekosten. Wij merken op dat de catering- en parkeerkosten door het korte verblijf op de nieuwe vestigingslocatie in Hoofddorp nog moeilijk in te schatten zijn. De baten bij Finance, Planning & Control zijn gestegen als gevolg van de oplopende rente over het vermogen. Binnen de HRM-afdeling is een hoger budget opgenomen voor werving & selectie vanwege arbeidsmarktkrapte en het actualiseren van het functiehuis.

Externe bijdragen

Deze kosten betreffen bijdragen aan organisaties die geen onderdeel zijn van de NBA. De Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) is een van de NBA onafhankelijk functionerende organisatie (zelfstandig bestuursorgaan) waarvan de NBA de volledige kosten draagt, waarvoor de NBA wel diensten verleend die zij doorbelast aan CEA. De Raad voor de Jaarverslaggeving is een zelfstandige stichting waarvan de NBA 4/11e deel van de kosten subsidieert. De kosten voor deelname in nationale en internationale organisaties betreffen onder andere de lidmaatschappen van Accountancy Europe, European Federation of Accountants and Auditors (EFAA), International Federation of Accountants (IFAC), VNO/NCW en MKB-Nederland.

Risico's en continuïteit

De NBA heeft de ambitie om risicogestuurd en projectmatig te werken. In dit kader zijn ten aanzien van de executie van het jaarplan 2024 en de daaraan gekoppelde begroting en de meerjarenprognose 2022-2025 een aantal operationele risico's en mitigerende maatregelen benoemd. Deze zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Risico	Mitigerende maatregel(en)
Gestelde ambities en daaraan gekoppelde activiteiten zijn groter dan de middelen toelaten.	Prioritering activiteiten binnen de gestelde financiële kaders. Daarnaast een beroep doen op externe financiering (Stuurgroep Publiek Belang).
De Stuurgroep Publiek Belang (SGPB) heeft nog geen toezegging gedaan voor latere jaren. Programma's en projecten die nu gestart zijn/wor-den, kennen doorlooptijden van meerdere jaren.	Met de SGPB in overleg gaan of voor meerdere jaren afspraken kunnen worden gemaakt.
De kosten van de projecten en activiteiten zijn hoger dan begroot.	Sturing op executie en uitgaven middels portfoliomanagement en PDCA-cyclus. Verdere verscherping financiële bewaking. Vloeien beiden voort uit het verbetertraject rondom Project- en Portfoliomanagement.
De organisatie is niet in staat om nieuwe taken, activiteiten vanuit de projecten op te vangen in de lijn.	Vooraf bij het projectplan betere inschatting maken van de werkzaamheden die naar de lijnorganisatie komen en besluiten welke werkzaamheden in de lijn kunnen komen te vervallen.
De bijdrage van Sijthoff Media voor het gebruik van het label NBA Opleidingen is nog niet zeker.	Momenteel worden er gesprekken gevoerd over de voortzetting van het contract na 30 juni 2024. Deze onderhandelingen zijn nog gaande.
De inflatie en indexatie van de salarissen verloopt sneller dan de indexatie van de contributie.	Begin 2024 een nadere analyse van de indexatie van contributie, vergoedingen en salarissen opstellen en komen met een voorstel tot aanpassing.

Ten aanzien van de continuïteit is de financiële positie van de NBA op dit moment voldoende solide om eventuele tekorten die ontstaan door onvoorziene risico's op te vangen en vanuit eigen middelen te financieren.

Resultaat per kernactiviteit

(alle bedragen zijn in €1.000)

	Begroting 2024				Prognose 2023 per Q3 (9+3)				Begroting 2023			
	Baten	Lasten	Pers. Lasten	Totaal	Baten	Lasten	Pers. Lasten	Totaal	Baten	Lasten	Pers. Lasten	Totaal
Contributies	21.795	-	-	21.795	19.823	-	-	19.823	19.823	-	-	19.823
Beroep en Maatschappij												
<i>Totaal Beroep en Maatschappij</i>	-	309	2.875	-3.184	-	243	2.680	-2.923	-	315	2.851	-3.166
Kwaliteit												
<i>Totaal Kwaliteit</i>	1.859	1.912	2.845	-2.898	1.788	1.797	2.570	-2.579	1.960	1.815	2.751	-2.606
Lerend Beroep												
<i>Totaal Lerend Beroep</i>	1.969	1.168	1.845	-1.044	1.837	944	1.775	-882	1.890	994	1.715	-819
Totaal kernactiviteiten	3.828	3.389	7.565	-7.126	3.625	2.984	7.025	-6.384	3.850	3.124	7.317	-6.591
Bestuur en Directie												
<i>Totaal Bestuur en directie</i>	-	650	1.235	-1.885	-	845	1.005	-1.850	-	607	1.123	-1.730
Communicatie												
<i>Totaal Communicatie</i>	668	1.646	2.324	-3.302	696	1.188	2.235	-2.727	667	1.399	2.126	-2.858
Bedrijfsvoering												
<i>Totaal Bedrijfsvoering</i>	87	3.871	3.252	-7.036	103	4.021	2.915	-6.833	34	4.028	2.702	-6.696
Totaal NBA-Organisatie	755	6.167	6.811	-12.223	799	6.054	6.155	-11.410	701	6.034	5.951	-11.284
Totaal kernactiviteiten en NBA-organisatie	4.583	9.556	14.376	-19.349	4.424	9.038	13.180	-17.794	4.551	9.158	13.268	-17.875
Strategische Projecten												
Beroep en Maatschappij	556	220	787	-451	-	146	-	-146	-	213	75	-288
Kwaliteit	-	-	-	-	-	32	7	-39	-	92	70	-162
Lerend Beroep	-	52	435	-487	-	97	513	-610	-	165	112	-277
Communicatie	-	55	25	-80	-	489	139	-628	-	414	60	-474
Bestuur en Directie	653	245	432	-24	-	145	148	-293	-	110	148	-258
Bedrijfsvoering	-	-	-	-	-	40	582	-622	-	40	537	-577
<i>Totaal Strategische Projecten</i>	1.209	572	1.679	-1.042	-	949	1.389	-2.338	-	1.034	1.002	-2.036
Externe bijdragen												
Kosten CEA	-	900	-	-900	-	949	-	-949	-	880	-	-880
Bijdrage RJ	-	185	-	-185	-	178	-	-178	-	178	-	-178
Nationale lidmaatschappen	-	103	-	-103	-	98	-	-98	-	96	-	-96
Internationale lidmaatschappen	-	763	-	-763	-	696	-	-696	-	642	-	-642
<i>Totaal Externe bijdragen</i>	-	1.951	-	-1.951	-	1.921	-	-1.921	-	1.796	-	-1.796
Totaal Overige posten	1.209	2.523	1.812	-2.993	-	2.870	1.389	-4.259	-	2.830	1.002	-3.832
Resultaat	27.587	12.079	16.188	-547	24.247	11.908	14.569	-2.230	24.374	11.988	14.270	-1.884

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Mercuriusplein 3
2132 HA Hoofddorp
Postbus 242
2130 AE Hoofddorp

T 088 4960 301
E nba@nba.nl
I www.nba.nl